

NAȚIONALISME - V -

30 nov. 1937 - 1938

Guvern Tătărescu . Vacanța parlamentară . Succesiunea. Alegeri . 1937

1.a) **Corneliu Zelea Codreanu** , *Circulări și Manifeste* , Munchen, Ediția a 5-a, 1927-1938 ,

a) Declarație, **Pactul de neagresiune** cu Maniu și Brătianu, 30 nov.'37
CZCodreanu / 30 nov. 1937

▣ **Acordul electoral cu Iuliu Maniu și Gh.Brătianu (p. 220 - 223)**

(* **Declarații apărute în "Buna Vestire" , 30 nov. - care lipsesc din alte ediții - nota editorului)**

" Domnilor ziarști,

Știți că **am încheiat un acord** cu dl **Iuliu Maniu și Gh.Brătianu !**

[-----]

Domnilor ziarști,

Deci, în cadrul acestui **pact de neagresiune** , care are ca scop **nu părăsirea ideilor și credințelor** noastre , ci **tocmai afirmarea lor** cât mai libere în fața țării , **dl Iuliu Maniu a invitat pe ziarști și le-a făcut declarații** în sensul ideilor sau credințelor sale.

Mi-am permis , **în cadrul aceluiaș pact**, ca să vă invit și eu **pentru a-mi spune în fața țării ideile și credințele mele.**

[-----]

Dl Maniu spune că partidul său

va aduce **justiție și toleranță pentru minorități.**

Eu sunt pentru JUSTIȚIE , fără TOLERANȚĂ .

Pentru că am tolerat așa de multe **încât suntem pe patul de moarte.**

Mișcarea Legionară va aduce justiție pentru români.

Vorbesc despre **aceiași justiție de secole înfrântă în defavoarea Neamului Românesc ,**

vorbesc de **acele drepturi milenare** ale românilor , pe care **ei trebuie să și le recucerească ,**

și care , după cea mai severă aplicare a justiției , **nu au a le împărți cu nimeni.**

Și mai cu seamă **nu există nici o justiție care să ne oblige**

a împărți drepturile noastre de stăpânire și de conducere a țării , cu jidanii .

[-----]

CZCodreanu / 30 nov.'37

1.b) **Alexandru Cantacuzino** , *Opere Complete*, Colecția " Omul Nou "(1969) , 1990

Prefață **Horia Sima** (1969) **Doc.integral , G de F , 1 bis.**

B. " Cum suntem " , sept.'37

/ **Violența - mijloc de educație / Violența = un păcat necesar**

/ **Sfințenia - mântuirea sufletului individual ; / Eroismul - mântuirea neamului**

/ **Lipsa conștiinței naționale românești / Revoluția - singurul mijloc de schimbare**

/ Strategia și tactica revoluției legionare / Dușmanii legionarilor
/ Naționalismul legionar - față de biserică, de religii
/ Iubirea, solidaritatea , legionară / Dragostea de moarte legionară

Horia Sima (1969) , Prefață 1969 ,

▣ Alexandru Cantacuzino în Legiune

Textele au fost descoperite într-o bibliotecă românească .

" Mișcarea Legionară a avut o falangă de **gânditori de elită** cari au tălmăcit sub toate aspectele **fenomenul legionar**. Alexandru Cantacuzino e unul din cei mai **aproșiți de Căpitan și Moța în felul de a concepe Legiunea**. [-----] Scrisul său ascultă de pulsațiile lui lăuntrice , cari sunt virile și tranșante , Atitudinea lui față de problemele neamului este gravă .[-----] El este **exponentul** prin excelență **a liniei revoluționare în mișcare** .[-----]

Un om al faptei . Al deciziei de a-și îndeplini gândul. Al convingerilor categorice și ireversibile.

" **Legionarul** trebuie să fie **gata de luptă și de sacrificiul suprem** , când toate celelate mijloace de a-și afirma crezul s-au epuizat , când dușmanul calcă în picioare toate legile umane și divine pentru a te zdrobi , și o dată cu tine a zdrobi viitorul națiunii. [-----]

" **Energia revoluționară** a lui Alexandru Cantacuzino , vibrează în scrierile lui , dând fiecărui cuvânt o greutate specifică . [-----] Nu este comod a citi pe Alexandru Cantacuzino , nu pentru că ar fi greu de înțeles, ci pentru că **turbură conștiințele , obligându-le să-și ia răspunderi** . [-----]

" O a doua trăsătură caracteristică a viziunii legionare a lui Alexandru Cantacuzino , este **revalorizarea conceptului de român**. [-----]

El cere noilor generații să-și purifice ființa de zgura ce-au depozitat-o secolele de restriște , înfrângeri și umilințe. **El vrea un român evadat din zona neputințelor și a complexelor de inferioritate** , un român **îndrăzneț , întreprinzător**, capabil să creeze lucruri mari , care **să șeze națiunea noastră între primele popoare ale lumii**. [-----]

" El este **revoluționarul cult , inteligent, lucid** , care nu se lasă înșelat de aparantă , ci își făurește armura de luptător din ultimele date ce le deține asupra **comunismului și anexelor lui** . Alexandru Cantacuzino , piinț de sânge dintr-una din cele mai glorioase familii domnitoare românești , este și **un prinț al gândirii legionare** . "

B.) **Alexandru Cantacuzino** , " **Cum suntem** " , sept.'37

Al.Cantacuzino / '37

▣ Violența - mijloc de educație

" Sunt unii oameni , cunosc câțiva , cari , fără să vrea , au cugetarea și cunoașterea hotărnicite și micșorate de frecventări , deprinderi și învățături neverificate .

Acești oameni ne întâmpină pe noi , **naționaliștii numiți extremiști** , cu fraza :

< **toate sunt frumoase la Dvs, dar eu nu aprob violența și ura** . >

" Fiind corecți, vom mărturisi :

1. Față de plămada simțirii și sufletului românesc din vremea noastră , propovăduim violența.

2. Nu aprobăm ura.

"**Admitem violența**. Nu sub forma de mijloc brutal și material de transformare a stărilor de fapt în Statul Român , dar **ca metodă de educație națională și ca remediu** , pentru **a stârni virtuțile inimii românești și a stârpi cusurile atavice** ale firii noastre naționale . Am mai afirmat această convingere :

firea Românilor de acum , este **sluțită de câteva cusururi** care macină **puterea Neamului** nostru de a înainta spre mărire și de a se înălța spre culmile istoriei . Printre aceste cusururi , sunt : **îngăduința , repulsiunea pentru efort , pasivitatea în reacțiuni , resemnarea minciuna , iertarea , slăbiciunea memoriei** .

" **Nu mă tentează tactica lui Trozki** preconizând lovitura în forță a unei minorități instruite cu dibăcie ,cu lipsă de conștiință și feroce hotărâre . **Eu admit violența** , nu spre a realiza un rezultat material momentan în fapte , ci vreau **să dobândesc o tradiție nouă de simțire** și să schimb una veche .

Vreau mai presus de toate , **schimbarea omului român** . Numai urmând aceste răsăririi a unei **noi făpturi românești** , vedem o renaștere minunată a nației noastre
" **Violențele noastre**, dacă au erupt în vremi de exasperare , din firea unui legionar , când se simțea sugrumat de **o frumoasă și dreaptă mânie** , au fost totdeauna fapte gratuite , fără profit sau răsplată , fără utilitate pentru înfăptuitor . Dimpotrivă .
Este deci **o deosebire flagrantă între poziția noastră și tema comunistă** care cere lovitura strategică pentru a prinde puterea în Stat și a determina schimbarea forțată și violentă a societății mai întâi - și a omului după aceea.
Al.Cantacuzino / '37

▣ **Violența = un păcat necesar**

[LD : este , în fond , o teză de filozofie a istoriei , pe care , atât biserica românească cât și istoricii au lăsat-o să plutească în ambiguități . Legionarii și-au asumat acest " păcat necesar" ,și în numele lui au făcut violențe și asasinat . Rămâne , însă , de judecat cât de îndreptățite au fost ele și dacă ele au dus la " mântuirea" neamului.]

" **Persoane cu prejudecăți** , oameni puțini pregătiți , îndopați cu unele cunoștințe rău mistuite , ne dojenesc : < **Creștinismul este religia blândeții , a milei și a iertării** . Ea poruncește să ne iubim dușmanii și asupritorii ; să ne ducem Crucea , după pilda Mântuitorului , până la capătul drumului pe Golgota - și ne vom mântui . >

" **Noi nu credem că această tălmăcire este cea adevărată a inimii Mântuitorului .**

Dar nu vom intra în controverse teologice . Mai cu seamă cu proștii . [-----]

Comuniștii strigă la fel : Creștinismul e o religie pentru infirmi ; Creștinismul încurajează robia și favorizează societatea burgheză în care sunt strivite sub exploatare clasele muncitoare . Creștinismul predică ascultare și supunere stăpânirii , chiar când este abuzivă . Creștinismul nu făgăduiește dreptate decât în viața viitoare , iar pe pământ : răbdare , resemnare și suferință fără cârtire . Aceasta este tălmăcirea comunistă a religiei creștine .

Aceeași temă , ceva mai puțin accentuată , o aflăm la **impozanții critici ai violenței naționaliste** . [-----] **noi nu spunem că , în unele împrejurări , violența pe care suntem constrânși să o întrebuițăm noi , nu ar fi un păcat după religia creștină !** **Sustinem însă că este un păcat necesar , făcător de bine , răsturnător de nedreptăți .**

" **Dacă li s-ar fi făcut educația violenței** strămoșilor noștri , asupriți de unguri , și a celor asupriți de ruși , și celor asupriți de turci și levantini , **ne-am fi răsculat și ne-am fi exaltat** și noi printr-o revoluție a noastră- în care românii ar fi sângerat și s-ar fi purificat ; am fi ieșit , poate , cu o sută de ani mai curând , din viața vegetală a unei colectivități disprețuite și iobăgite ; **ne-am fi ridicat** pe treapta națiilor neâncovoiate și războinice , respectate , temute și creatoare , încă din timpurile când Napoleon întâiu , la începutul sec. al 19 -lea , favoriza constituirea statelor naționale .

" Stau și îmi închipui cum ar fi reacționat o fire de legionar în fața capugiului împărăției otomane , împuternicit să vină să taie capul Voievodului Ghiaur , chiar în reședința Domniei Române !

Istoria Românilor este un deșert uscat , în care , din păcate , sunt descurajator de puține izvoarele de violență trebuitoare pentru a îndestula însetarea nației noastre , istovită de atâtea veacuri vitrege . **Binecuvântate , slăvite și creatoare de datini să fie violențele singurate și falnice** ale lui **Horia , Cloșca și Crișan** , ale lui **Tudor Vladimirescu și Avram Iancu** . [-----]

Generația noastră a înțeles și a simțit că este misiunea ei să pună acest hotar și l-a pus ; a pus în drumul făptuitorilor de fără de legi , de vânzări de neam și de trădători , **teama de a fi uciși** . Misionarii acestei generații cari au ridicat această stavilă binefăcătoare , au dăruit neamului român drept jefă viața lor pământească și au sacrificat poate și veșnicia lor de odihnă în fericire dincolo de mormânt . [-----]

" **Eu zic legionarilor : purtați-vă după cum simțiți că vă cheamă Christos Dumnezeu și vă învață să vă mântuiți sufletul . Voi , însă , care aveți un suflet croit**

peste obișnuita măsură , nu dați înapoi de la îndeplinirea unei slujbe care ajută la mântuirea neamului , fie această slujbă un păcat creștin .

Alex.Cantacuzino / sept.'37

2.) Gh.Brătianu , Manifestul către țară , 30 nov.'37

("Dimineața " , 30 nov.'37)

Doc.integral : fișier PNL-g III

[-----]

Gh.Brătianu / 30 nov.'37

▣ **Sistemul de guvernare schimbat !**

▣ **Românii stăpâni în țara lor !**

[LD .Mare bătaie se dădea pe lozinca **stăpânirii României de către români !**

Era supralicitată , i se revendica **paternitatea , prioritatea , substanța !**

Toate partidele s-au simțit obligate , într-o formă sau alta , să și-o însușească în program , fie ca un lucru firesc , fie ca un deziderat , fie ca o exclusivitate .

Cu nuanțe și dozare diferită .

Dacă până în 1918 , **idealul național** fusese făurirea și desăvârșirea **statului unitar** ,

o dată obținut acest stat , **națiunea română** , treptat -treptat , a mai vrut să fie

și **stăpâna acestui stat !** Acestui deziderat , istoricul Gh.Brătianu , liberalul Gh.Brătianu ,

i-a conferit accepțiunea de "**nou ideal național**"

S-a spus că a fost o "**modă**" , o "**contagiune**" , un "**val**" , o "**psihoză**" .

Poate să fi avut și asemenea caracteristici . Dar sub ele se găsea și o reală stare de lucruri .

Românii nu erau mulțumiți de viața lor : economică , socială , culturală , politică .

Și , printre vinovați , ei vedeau "străinul " ...]

" În fața ei ne ridicăm cu neînduplecată hotărîre a acelora care **ne-am spus de mult gândul**

întreg și pe față : **mai presus de toate și înainte de orice ,**

sistemul de guvernare trebuie radical modificat .

" Această poruncă a împrejurărilor este **lozinca luptei noastre ,**

și **cheia de dezlegare a tuturor problemelor .**

Fără realizarea ei , nu se poate înfăptui temeinic **noul ideal național** , pe care **înaintea altora**

I-am înscris pe steagurile noastre : dreptul Românilor de a fi stăpâni în țara lor .

Întâietatea ce li se cuvine în școli , în slujbe , în întreprinderi .

Naționalizarea orașelor și ținuturilor de la Graniță .

Pregătirea temeinică a tineretului român pentru comerț și industrie [-----]

Gh.Brătianu / 30 nov.'37

3.) Întrunire electorală : PSDR și PSU , 28 sau 29 nov.'37

C.Titel Petrescu (secretar ?) , **dr.L.Ghelerter** (PSU) , **George Grigorovici** (președinte)

(" Dimineața " , 30 nov '37 + foto-medalioane pentru cei trei)

[-----]

George Grigorovici / 29 nov.'37

▣ **Protecția muncii naționale = comportament nedemn**

▣ **Antisemitismul = socilismul proștilor**

D.Grigorovici vorbește apoi despre **agitația** ce se duce în țară pe tema

protecției muncii naționale și arată că în țara noastră , **este nevoie încă de toate energiile .**

Se creează **industrii noi** , pentru propășirea economică a țării și pentru apărarea granițelor ,

și aceste industrii , **avem nevoie de brațe și de energii .**

Nu ne este permis , fără a primejdui dezvoltarea economică a țării ,
să ne purtăm în mod nedemn cu cetățenii de altă origine etnică ,
cu atât mai mult cu cât ei sunt specialiști .

" Tot așa trebuie privită și problema evreească , care este **o născocire a demagogiei.**
Bine spunea Bebel că **antisemitismul este socialismul proștilor.**

Nu ne putem dispensa în perioada de evoluție capitalistă în care se află țara ,
de **aportul pe care-l aduc cetățenii români -evrei .**

Și totodată nu ne este permis **să-i considerăm pe toți ca pe niște venetici .**
Să nu se creadă că numai d.Iorga știe istorie în această țară !

Documentele dovedesc că **voievozii au trimis adesea ori în Polonia și în alte țări**
din jur, **crainici care chemau pe evrei ca să se stabilească în principate ,**
pentru ca **să dezvolte negoțul și , în general, raporturile cu țările vecine.**

Și nu **putem să-i considerăm pe toți evreii exploatați prin definiție.**

Există și la ei luptă de clasă . Sunt și la ei **capitaliști hrăpăreți ,**
dar sunt și **zeci de mii de proletari și lumpenproletari**
care se străduiesc cinstit pentru o fărâmă de pâine zilnică .

Numai ținând seama de **asemenea realități ,**
putem **judeca științificește așa - zisa problemă evreească.**

Nu cu barda, cum fac demagogii de la răspântii. "

G.Grigorovici / 29 nov.'37

4.) Al.Vaida -Voevod, Manifestul Frontului Românesc, 1 dec.'37

("Dimineața" , 3 dec.'37)

[LD : dau atenție acestui program , pentru că , **Vaida** , fiind unul din **sftncii apropiați ai lui Carol II** - la fel ca **Iorga** - multe **părți din programul său** , chiar și **concepte și denumiri** (ex.Frontul Renașterii Naționale) **vor constitui puncte programatice ale regimului carlist .**
Ce a fost , în fond , **Frontul Românesc ?**

O grupare " personală " , formată din **oameni leali** unui **fost prim-ministru** , unui **fost lider** marcant din **PNȚ** , din **PNR** , din **Ardeal** , cu **legături în diverse ierarhii** , care și-a avut **ideologia și tradițiile în Transilvania** (până în 1918) , în **fostul PNR** (după 1918) , și - atât cât a fost - în **partidul și guvernările PNȚ** (după 1928) .

Din anumite puncte de vedere , **Vaida și-a depășit** , treptat -treptat , și mai ușor , (decât Maniu , spre ex.) **mentalitățile regionaliste ardelenesti ,** și chiar **a crezut în necesitatea consolidării unității naționale.**

Ce era diferit la Fr.Românesc față de PNȚ , spre exemplu?

Accentul naționalist pus pe **ideea devenită** , atunci , **prioritară: România a Românilor !**

Asemănătoare altor **grupări naționaliste** , **diferită** prin căile și metodele preconizate .]

Doc.integral : fișier **Frontul Românesc -Vaida**

Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

▣ **Guv.Tătărăscu - asocierea cu Iorga ; cartel cu Vaida**

[-----]

" **Călăuzit exclusiv de interesele superioare ale țării și ținând seamă de rolul** ce trebuie să-l joace foarte curând în desăvârșirea și cimentarea statului nostru național,
Frontul Românesc a primit oferta , încheind un cartel electoral cu guvernul.

" **Prin acest acord, nu s-a clintit nimic din ideologia și programul nostru .**

Fiecare din părți își păstrează structura sa ideologică , totala sa neatârnamare ."

Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

▣ **Programul Frontului Românesc**

Numerus valahicus

" **Astfel, vom propovădui cu hotărârea de totdeauna , principiul proporționalității etnice ,**

< **numerus valahicus** > - prin care vom înnoi și întări așezarea statului nostru .

Vom continua să afirmăm **primatul muncii românești** (etnice) , care va trebui să-și găsească realizarea în toate sectoarele muncii .

[-----]

Naționalizarea orașelor

" **Naționalizarea orașelor** prin așezarea în cuprinsul lor a **meseriașilor și negustorilor români** , **promovați și ajutați puternic de stat** , este una din **țintele noastre esențiale** .

Vom continua să afirmăm **nevoia creditului masiv și ieftin** pe seama plugarilor , a meseriașilor , negustorilor , și a tuturor claselor sociale și categoriilor profesionale muncitoare și producătoare .

[-----]

Armata

" Dar instituția către se îndreaptă întreaga noastră grijă , este Armata Țării .

Ca și până acum , vom lupta pentru înzestrarea ei tot materialul necesar , ca s-o vedem cât mai degrabă pregătită în vederea marelui misiuni ce are , de apărătoare a integrității țării .

Și tot în vederea acestui scop , vom lupta pentru desăvârșirea **naționalizării integrale a industriei** privind **apărarea națională** . [-----]

Politica economică .

" În ordinea sarcinilor publice , să susținem punctul nostru de vedere , până la desăvârșirea lui :

[-----] dar , mai presus de toate ,

readucerea bogățiilor românești , încăpute astăzi pe mâini străine , în patrimoniul național , este una din statornicilor noastre griji .

Minoritățile

[LD : la fel ca și Goga -Cuza , Vaida împarte minoritarii în "**băștinași**" și "**intruși**"

, vizând în special pe **evrei** - nu pe cei "**pământeni**" - pentru care cerea **revizuirea cetățeniilor frauduloase , eliminarea capitalului internațional exploator]**

" În politica minoritară , **Frontul Românesc își păstrează neclintit punctul său de vedere :**

Liberă dezvoltare economică , culturală și socială , pe seama **minorităților băștinașe** .

Curățirea solului național de elementele intruse și așezate aici fără temeiuri legale .

Sforțări stăruitoare pentru **a repune elementul majoritar etnic în drepturile sale firești**

și a-l emancipa din robia capitalului internațional exploator . " [-----]

Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

Democrație națională

" **Dreptatea istorică** ne poruncește să ne preocupăm în primul rând de Români ,

căci **ei au fost cei oropsiți în veacuri** .

Și fiind că ei sunt majoritatea , țara trebuie să fie **gubernată și administrată de ei** , neavând a împărți guvernarea cu alții .

Această **democrație națională , românească , e singura reală și logică ,**

cealaltă , susținută de streini sau de elemente pretinse românești dar inconștiente ,

nu e democrație , ci plutocrație sau arghirocrație ,

puterea câtorva , stăpânirea streină , puterea banului ,

cu care dreptatea națională , pe care o justifică un întreg trecut de lupte și suferințe ,

nu se poate nicio dată concilia .

În România Întregită , numai românii au dreptul să stăpânească ,

căci ei îi garantează , mai presus de orice , existența .

" **Nu urmărim deci nici dictatură** , cum pretind adversarii de rea credință ,

ci domnia românească asupra țării făcută și păstrată de Români .

[-----]

Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

Frontul Național ; România Românilor !

România - în concertul țărilor civilizate și culte

" În numele credințelor noastre nefalșificate și păstrate cu sfințenie , vă chemăm la datorie pe toți .

Vă cerem **să fiți uniți , să vă strângeți rândurile** sub steagul curat al **Frontului Românesc** ,

să fiți solidari pentru ca , concentrați cu toți într-un front unitar de luptă ,
să ducem cât mai degrabă **la triumf lozincă noastră supremă : < România Românilor ! >**
[-----]

Militând fără încetare pentru **Frontul Românesc**, pentru unirea tuturor bunilor români ,
și înaintând solid pe drumul **Naționalismului constructiv**,
credem cu tărie în biruința românească . [-----]
Al.Vaida -Voevod / 1 dec.'37

5.) Virgil Madgearu , declarații , Cernăuți, 10 dec.'37

("Dimineața " , 12 dec.'37)

Madgearu / 10 dec.'37

▣ Minoritățile ; protecția muncii românești

[LD : este interesant p.d.v. exprimat de Madgear tocmai la Cernăuți, oraș cu multe minorități .
Așa se și explică de ce PNT , și în trecut , a făcut **cartele electorale cu grupări echivalente
din sânul minorităților** - ucraineni, polonezi, evrei , bulgari - în unele zone , total neinspirate ,
și totul numai și numai pentru a lovi în PNL ! Vezi retro ']

**" Condamnăm , cu ultimă energie, listele separate , alcătuite pe credințe religioase
și pe naționalități .** Ca să nu existe între noi și minorități nici un fel de neînțelegere,

trebuie , însă, **să afirmăm că suntem un partid românesc,**

și că nu putem să nu **ținem socoteala de condițiunile vitrege** în care elementul autohton
și-a avut dezvoltarea , **mai ales în noile ținuturi . Prin soluții constructive ,**

să dăm posibilitatea morală și materială pentru a ridica națiunea românească .

Dar, în afară de acest imperativ, asigurăm minorităților libertatea de cultură și religie

în limba lor maternă . **Nu suntem împotriva dezvoltării nici unei minorități .**

Să colaborăm pentru o fericită **conlucrare a elementului românesc cu celelalte naționalități .**

Aceasta nu se poate face decât **într-un stat de drept și de democrație . "** [-----]

În final, a vorbit și **dl Perl** (probabil evreu) , **candidat pe lista național-țărănistă .**

Madgearu / 10 dec.'37

6) Întruniri electorale , Declarații și cuvântări , Brașov. 12 dec.'34

Întrunirea guvernamentală :

Al.Lapedatu (PNL) , **Voicu Nițescu** (Fr.Rom.) , **N.Iorga** (PND)

("Dimineața " , 33, nr. 11.130, 14 dec.'37)

[-----]

Al.Lapedatu / 12 dec. '37

▣ "Naționalismul " liberal - " naționalismul" lui Maniu

▣ Atitudinea față de minorități

" Lozincile : < România a românilor ! > și < Prin noi înșine ! >

sunt **lozincile Partidului Liberal** de la începuturile sale , de acum un secol, și până azi ,
ele au făcut obiectul preocupărilor și realizărilor sale ,

în tot acest timp și în toate domeniile vieții publice ,

conducătorii PNL n-ar fi făcut niciodată

ceea ce a făcut dl Maniu , la Alba Iulia să înscrie în actul Unirii , liberalități pentru minorități

prin care se ținea și mai departe Neamul Românesc în situația sa de inferioritate .

nici n-ar fi recunoscut , **cum a recunoscut dl Maniu , în timpul Consiliului Dirigent ,**

vechi privilegii ale acestor minorități , ca situațiuni îndreptățite și câștigate,

nici n-ar fi însărcinat , **cum a însărcinat d.Maniu pe Vasile Goldiș , să întocmească**

o organizare de stat întemeiată pe cadastru național al minorităților ,

și nici n-ar fi plănuit , cum a plănuit dl Maniu , să întocmească un statut aparte al minorităților , alături de Constituția țării.

[-----]

//

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ **Motivarea prezenței lui**

" Întâiul meu gând era să vii înaintea dvs pentru a respinge anumite neadevăruri, și eu , ca istoric , să repun în adevărata lor lumină adevărurile pe care **persoana ce le-a vorbit , ori nu le știe , ori nu vrea să le spună .**"

Al.Lapedatu .

Lupta pe care dl Lapedatu a dus-o pentru readeptarea conștiinței naționale, înainte de unire și pentru închegarea sufletească a tuturor românilor , lupta domniei sale a fost încununată de cel mai desăvârșit și deplin succes .

[-----]

Nicolae Iorga / 12 dec.'37

▣ **Maniu - personaj maghiarizat politicește**

" **Naționalismul românilor din Ardeal ,este făcut de câteva generații.**

Generația lui Inochentie Micu , cu oameni ai cărții și ai ideii ; acolo sunt creatorii .

După aceea, a venit **naționalismul generației lui Al.Lapedatu și Voicu Nițescu , tineri care au răspândit cartea.**

" **D.Maniu , la 26 iulie 1906 , în Parlamentul de la Pesta , se explica și răspundea** invectivelor unor deputați maghiari , spunând **că este acuzat pe nedrept , atunci când i se spune că nu este un fiu bun al patriei ungare !**

Vorbind de mișcarea de la 1848 , care însemna campania libertății și luptei naționale române , Dl Maniu spunea, tot în Parlamentul de la Pesta , că această mișcare n-a fost altceva decât fluxul acelor principii care au împins și pe unguri la aceleași mișcări .

" Să lichidăm cu basmul acestui personaj !

Dl Maniu este un om maghiarizat politicește ,

și confundă moșia de la Bădăcini cu țara !"

Iorga / 12 dec.'37

//

Întrunire Brașov / Iorga, Nițescu , Lapedatu / 12 dec.'37

7.) Gh.Tătărăscu , discurs radiofonic, înfăptuirile de ieri, programul de mâine , 12 dec.'37

Răspuns la criticile lui Maniu .

(" Dimineața " , an 33, 14 dec.'37 + foto Tătărăscu la microfon)

Doc.integral : fișier Guvern Tătărăscu - XV -

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37

Guvernul și Ardelenii ?!

"În aceeași **postură neprielnică se așază dl Maniu și când mă acuză** că nu am cerut , cu prietul formării guvernului, **colaborarea nici unui reprezentant al Ardealului și că disprețuiesc astfel mândria acestei provincii.**

" **Afirmarea este, în primul rând, inexactă .**[-----]

Ce a realizat , însă , dl Maniu pentru Ardeal , și ce am realizat noi ?

" **În decursul acestor 4 ani de guvernare , având de luptat cu toate dificultățile crizei economice mondiale, am acordat , totuși, intereselor ardeleni o promovare și ocrotire pe care pot s-o califice fără precedent.**

" **Ne-am străduit și am reușit să creiăm în primul rând ,**

noi posibilități de dezvoltare pentru economia Ardealului, și în special pentru cea agricolă,

căutând să găsim **noi debușuri** pentru produsele ei ; datorită politicii noastre , **crescătorii ardeleni își vând astăzi vitele cu preț îndoit** , față de prețul de acum patru ani .
" Am stimulat apoi și am ocrotit toate industriile ardeleni .

Urmare a acțiunii noastre , toate aceste **industrii sunt în stare de înflorire** .

Am creat , în același timp , **industrii noi** . Mai toate **industriile de război nou create au fost așezate în Ardeal** . La **Brașov, la Zărnești, la Orăștie, la Avrig, la Cujir, la Petroșani** , s-au făcut **investiții de peste un miliard** , care vor da un nou impuls dezvoltării Ardealului .

" Am ajutat institutele de credit din Ardeal,

și prin acest ajutor ele s-au putut menține și înflori .

" Am ajutat Școala, Universitatea și Bisericile naționale din Ardeal,

prin mărturiile care stau vii pe tot cuprinsul Ardealului .

Am început în Ardeal acea **operă de reparare istorică** [**protecția elementului românesc ?**] pe care o revendicăm ca una din **înfăptuirile cele mai importante a le guvernării** .

" Iată ce a făcut pentru Ardeal , guvernul nostru "

" Ce a făcut d lului Maniu pentru Ardeal , în timpul guvernării sale ?

D.lului Maniu obișnuște să vorbească , din când în când, în numele creștinismului și **se arată a fi un suflet moral și creștin** .

Ce a făcut pentru Biserica Românească dn Ardeal ?

Ce a făcut pentru Biserica Ortodoxă care a suferit atât de mult în trecutul vitreg al neamului nostru ? Ce a făcut pentru Biserica Unită , căreia îi aparține ?

D.Maniu e om de cultură . **Ce a făcut pentru așezămintele culturale ale Ardealului ?**

D.Maniu, ca șef al guvernului, a putut cunoaște toate problemele economice ale Ardealului .

Ce a făcut pentru soluționarea acestor probleme ?

Ce a făcut pentru industria Ardealului ?

Ce a făcut pentru instituțiile financiare românești din Ardeal ?

Ce activitate a desfășurat d.lului Maniu pentru acest Ardeal ?

Nu cunosc această activitate și nimeni n-o cunoaște .

Dacă ea a existat vreodată , în decursul guvernărilor d-sale, atunci ea s-a desfășurat incognito pe pământul ardelenesc .

Greșesc - **istoria Ardealului va reține drept operă pozitivă a guvernărilor d-lui Maniu pensionarea funcționarilor unguri , care refuzaseră să depună jurământul datorit Statului Român. Această reformă stă la activul guvernării d-lui Maniu , la capitolul < promovării națiunii majoritare .>**

[-----]

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37

▣ **Maniu și " demnitatea națională" .**

" În afară de această legendă , **d. Maniu încearcă să utilizeze** pentru atingerea scopurilor d-sale, și **principiile demnității naționale** .

" În vederea **reintrării în scenă** , d-sa a răsfoit **vechiul dicționar al perfectului agitator**, și, după multă reflexiune , **s-a oprit în fața titlului < demnitate națională >**

Omului ce reapărea în luptele politice îi trebuia o lozincă nouă de rezonanță și de captură .

Vechile lozinci de < democratism , legalitate > , cu care dl Maniu reușise pe vremuri să narcotizeze o țară, nu mai puteau stârni astăzi decât **zâmbete de compătimire** și **reaminteau înfrângeri** asupra cărora **dl Maniu** cel dintâi dorește să **arunce vâlul uitării** .

Trebuia ceva nou, și , de aceea, în una din acele **nopti de insomnie** pe care le petrece **ros de orgoliu și chinuit de dorul răzbunării**, d-sa a găsit , în sfârșit , **noul strigăt de agitator** ce trebuia pus în slujba acestei **cele mai îndrăznețe întreprinderi de otrăvire a sufletului unui popor : < demnitatea națională > !**

" Domnul Maniu și-a greșit însă calculele .

Demnitatea națională este o lărgire și o adâncire a demnității umane .

Demnitatea umană are la bază , între altele, **omenia , sinceritatea și buna -cuvință** , iar cea dintâi regulă a demnității naționale este **respectul și apărarea** a tot ce reprezintă **mândria și majestatea națiunii. "**

Gh.Tătărăscu / 12 dec.'37

8.) Gr.Filipescu , Manifestul Partidului Conservator ,16 dec.'37

(" Dimineața" , 16 dec.'37)

[LD : probabil a fost lansat la începutul campaniei, dar este publicat în acest număr.

Manifestul este o **justificare a cartelului electoral încheiat cu PNT** .

Este simplu, clar și surprinde **liniile esențiale ale alianței** .]

Doc.integral : **fișier P.Consrv. II**

" În al doilea rând, **ne apropiem de Partidul Național -Țărănesc** ,
naționalismul nostru intransigent , în **apărarea hotarelor țării** ,
dar generos în convețuirea cu minoritățile etnice pe care ni le-au hărăzit fluctuațiunile istoriei .
Naționalismul acesta , întemeiat pe **o veche și curată tradiție conservatoare** ,
nu primește lecții de la nimeni . Stăpân istoric pe acest teritoriu , naționalismul poporului nostru
e un **naționalism de stăpân** , sigur de el însuși, fără trufie , fără brutalitate , fără sectarism .

9.a) Corneliu Zelea Codreanu , Un răspuns ; Circulara 119 ,18 dec.'37

Cercul și Manifeste ... , Munchen, Ediția a 5-a, 1981 , p. 225-229

[LD : Nu știu unde și când a dat sau a publicat CZC aceste răspunsuri .

Le preiau , cu toate rezervele , din acest volum. Dar ele dau oarecari indicii

privind **conflictul dintre cuziști și legionari** pe tema **pactului de neagresiune** ,

dar și unele **punți de legătură** care vor îngădui **apropierile viitoare** ,

mai ales **în timpul și după** guvernarea Goga -Cuza .

Circulara 119 , probabil este **promisa circulară** în **problema "jidănească"** ,

din **Circulara 117** , (30 nov. '37) în care explica **adeziunea la Pact** și

deschiderea porților Gărzii (vezi mai sus , poziția 1)

Sublinieri, supratitluri, semne , colorări - îmi aparțin .] Doc.integral : **fișier G de F- X -**

[-----]

CZCodreanu / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▣ **Misiunea istorică a tineretului naționalist :**

▣ **Rezolvarea problemei jidovești .**

" **Eu cer libertate la alegeri** pentru neamul meu, pentru **tinerimea neamului meu** ,
care **acum 4 ani**, la alegerile din urmă , [din '33 , **guvern Duca**] , din ordinul **puterii iudaice** ,
sub **teroarea** cea mai nemiloasă , o parte apuca **drumul spitalelor** ,
o alta , de **peste zece mii**, **drumul tuturor închisorilor** .

" **Eu cer libertate** pentru neamul meu , tocmai pentru ca **el să-și poată scutura**
jugul puterii iudaice, care-l apasă în țara sa, pe pământul său, la plugul său,
la masa sa, în legile sale.

Misiunea istorică a generației noastre este rezolvarea problemei jidovești .

" **Toate luptele noastre** de peste 15 ani , **scopul acesta l-a avut** ,
și **toate eforturile vieții**, de acum încolo, **scopul acesta îl vor avea**.

Și tu mă întrebi dacă nu **m-am vândut jidanilor ?**

[-----]

CZCodreanu / Circulara 119 / Precizări și lămuriri

▣ **Episod la Bacău .**

▣ **Dușmanii : jidanii și cuziștii**

" În sfârșit, am plecat la **Bacău** cu inima cuprinsă de o sfântă emoție.

Prima companie legionară care se îndreaptă spre pământul Moldovei creștine,
purtând cu ea **cel dintâi steag desrobitor în lupta economică**,

din care **neamul băștinaș al lui Ștefan Vodă**, a ieșit nimicitor ,

iar **țara lui transformată într-o ludee**, cu **robi băștinași** și cu **stăpâni jidani** .

" **Nici un magazin românesc !** .Îl deschidem noi . **Lupta va fi grea**, pentru că în fața noastră **se ridică comerțul jidănesc** , iar noi suntem săraci lipiți pământului .

Ne prezentăm în luptă cu **o brumă de economii** adunată cu atâta grijă și cu atâta sfințenie , din cea mai aspră **muncă și renunțare**, încât **orice om curat ar plânge** când ar ști .

" **Ajuns , însă, la Bacău, comerțul legionar**, cel venit întru mântuirea Moldovei, **întâlnește două dușmării înfrățite** în lupta contra noastră :

Jidanii și Cuziștii

"**Aceștia** din urmă șoptind și răspândind pretutindeni **zvonul că noi**

<deschidem magazinul cu ajutorul jidanilor > ; că **< am luat bani de la Moscova >** ;

că **< sunem plătiți de jidani >**

" În fața aceste situații, mă întorc umilit și **scriu acum această circulară** .

nu pentru a mă desvinovăți , că **n-am luat bani de la Moscova**, nici de la jidani ,

și **nici pentru că mi-e teamă** de aceste uneltiri , **ci pentru a spune :**

mi se încrețește carnea pe mine de atâta mișelie .Corneliu Z.Codreanu "

CZCodreanu / 18 dec. '37

9.b) Dr. Sabin Mănuilă ,*Le cho^mage intellectuel en Roumanie*, [1938], 1937

(Extras din rev. "Affaires Danubiennes" ,

Inst.Soc. , Centrul de înalte studii internaționale, București, 1938)

[LD : ce să fac eu cu această statistică ?! Să arăt că ce ?

Că era o problemă plasarea celor peste **6.000 șomeri** ? da !

Era o problemă plasarea celor **652 șomeri intelectuali** ? da !

Putea fi ea rezolvată prin " *numerus valahicus* " sau " *numerus nulus* " ? Probabil că da .

Cum trebuia ea să fie astfel rezolvată ?]

Problema șomajului , în general, **nu este considerată** în România ca **o problemă**

de importanță capitală , deoarece **ea se manifestă în funcție de sezon** , de arie geografică ,

sau ca o consecință a **fenomenelor economice localizată** .

Abia în **anii crizei** , și după aceea între 1933-1936 , a stârnit interesul devenind publică ,

problema șomajului intelectual .

În **1936** , s-a constituit , în sânul guvernului, **o comisie** însărcinată cu această problemă ,

care a făcut apel la Institutul de Statistică .

La **7 martie 1937** , toți **șomerii intelectuali ai țării** , au fost recenzați.

Rezultatul a fost următorul :

Total	Orașe	procent	Licențiați	Sate
6.075	3.554	58,5%	652	2.521

Licențiații șomeri , după criteriile demo -religioase

Religia	șomeri	procent șomeri	procent populație
Ortodocși	470	72,1%	72,6%
Greco-cat.	39	6,0%	7,9 %
Catolici	50	7,7%	6,8 %
Protestanți	16	2,4%	2,2%
Reformați	13	1,9%	3,9%
Mozaici	63	9,7%	4,2%
Unitarieni	1	0,2%	0,4%
Alți	-	-	2,0%
Total	652		

Se observă că proporția șomerilor corespunde în general proporției demo-religioase.

Licențiații șomeri, după naționalitate

Provincia	Total	Români	Unguri	Germani	Evrei	Alte naționalități
România	652	509	30	29	57	27
Oltenia	15	15	-	-	-	-
Muntenia	265	233	-	1	30	1

Dobrogea	13	10	-	-	-	3
Moldova	99	95	-	-	4	-
Basarabia	56	37	-	1	5	13
Bucovina	51	25	-	6	11	9

Transilvania	102	65	21	10	6	-
Banat	22	11	3	8	-	-
Criş.Maram.	29	18	6	3	1	1

Total Transilv.	153	94	30	21	7	1

Şomeri intelectuali / 1937

9.c).? Contribuții la problema reorganizării creditului în România , 1938

Vol.I , tabel : Transilvania între 1918 - 1937, în procente (%)

(A.I.C, fond Casa Regală , Carol II, dosar 41 / 1940 , f.7 -10)

/ **Statistică : meseriași, lucrători, funcționari publici /**

[LD : Capul tabelului cuprinde 3 etape cronologice care nu sunt precizate : 1918 ? 1930 ? 1937 ?
 Pun și eu două după fler ! Datele mi se par interesante pentru că arată **compoziția etnică a orașelor transilvănene și dinamica " românzării "]**

Județul	1918 ?		1930 ? 1937?		Saltul
	Români	Străini	Români	Străini	
Timișoara	34%	66%	36%	64%	2%
Arad	58	42	62	38	4%
Oradea	47	53	64	36	7%
Zalău	55	45	60	40	5%
Satu Mare	60	40	62	38	2%
Sighet	43	57	56	44	13%
Bistrița	65	35	78	22	13%
Cluj	61	39	66	34	5%
Turda	57	43	77	23	20%
Alba Iulia	71	29	85	15	14%
Deva	62	38	81	19	19%
Lugoj	74	36	75	25	1%
Oravița	72	28	72	28	0%
Sibiu	47	53	63	37	16%
Blaj	60	40	58	42	- 2%
Sighișoara	48	52	42	58	- 6%
Făgăraș	70	30	82	18	12%
Brașov	44	56	54	46	10%
Sf.Gheorghe	25	75	26	74	1%
Odorhei	11	89	13	87	2%
M.Ciuc	15	85	22	78	7%
Tg.Mureș	40	60	49	51	9%

Statistică orașele din Transilvania - români -străini / 1918 -1937

9.d) Proiect : Subsecretariatul pentru Minorități , 1937

Referat : Necesitatea organizării **Subsecretariatului** .

Anexă : structura organizatorică a **Subsecretariatului**

(A.I.C., fond Președinția Consiliului de miniștri, dosar 89 / 1938 , f.1 -30)

[LD : dosarul cuprinde **evoluția problemei minoritare din România, până la 1937.**

Cum el nu a fost rezolvat în timpul guvernării Tătărescu ,

chestiunea **se va relua în timpul regimului carlist**
și-și va găsi rezolvarea în înființarea **Subsecretariatului**.
Rezultatele recensământului din 1930 nu fuseseră încă publicate ...
Deocamdată, extrag câteva idei și statistici]

▣ Proiectul Subsecretariatului (f.1-3)

Proiectul a fost întocmit în 1937 , considerându-se că **este de preferat să se pună accentul pe organizare și acțiune** ,
decât să se întocmească un **Statut pentru minorități** (cerut cu insistență de acestea)
Subsecretariatul trebuia să funcționeze pe lângă **Ministerul de Interne** .
Proiectul cuprinde prevederi privind **organizarea, atribuțiile, controlul, supravegherea , rezolvarea litigiilor** etc etc în aceastră chestiune.

▣ Referatul (f.4-19)

" **Minoritățile etnice** pe măsură ce s-au întărit , **au devenit tot mai agresive** " [-----]
" **Minoritățile** noastre etnice în **Transilvania, Basarabia, Bucovina și Dobrogea**,
dacă recunosc în fața autorităților române **ideea Statului român definitiv, continuă , totuși** , să trăiască în **ideea posibilității revizuirii granițelor țării noastre** ,
revizuire care ar putea schimba starea de astăzi a lucrurilor " **Nu poate fi vorba de desnaționalizare forțată .**
Dar statul și elementul etnic românesc , nu pot fi private de **dreptul de a beneficia de avantajul său numeric și de autoritatea deținută de stat** .
Există **exemple în alte state : în SUA**, cu o populație eterogenă ,
doar o generație poartă pecetea mătcii naționale ,
apoi **devin toți americani de l. engleză** .
În **România** , a existat din acest p.d.v. **lipsa continuității , propagandă nedisciplinată " pro- și -contra "** ,
îndoeli, reveniri și influențe determinate de propaganda străină . **Această situație a dus la proliferarea unei " probleme minoritare "** ,
care **împiedică programul de normală dezvoltare a statului român**.
Se impune , de aceea, **integrarea într-un sistem a tuturor instituțiilor , serviciilor** , care dispart , s-au ocupat de diversele aspecte .
Această instituție trebuie să fie **Subsecretariatul de Stat al Minorităților**.

////////////////////////////////////

▣ Tabloul componenței etnice în cifre absolute și procente (f. 21)

Etnia	Cifre absolute	procent 100%
România	18.057.028	100
Români	12.981.325	71,9 %
Unguri	1.425.507	7,9 %
Germani	745.421	4,1 %
Evrei		
mozaici	756.930	4,2 %
etnici	728.115	4,0 %
Ruteni -ucraineni	582.562	3,2 %
Ruși	409.150	2,3 %
Bulgari	366.384	2,0 %
Țigani	262.501	1,5 %
Turci	154.772	0,9 %
Găgăuți	105.750	0,6 %
Cehi, slovaci	51.479	0,3 %
Sârbi, croați , sloveni	51.062	0,3 %
Poloni	48.255	0,3 %
Greci	26.495	0,1 %
Tătari	22.141	0,1 %

Armeni	15.544	-
Huțani	12.456	-
Albanezi	4.670	-
Alte neamuri	56.325	0,3 %
Nedeclarați	7.114	-

▣ **Etapale și măsurile preconizate (f. 26 -27)**

[LD : un program realizabil într-un secol ! Indiferent de formulă, viza ,
dacă nu asimilarea minorităților (românizarea) , în orice caz , influențarea ,
metamorfozarea lor, în cetățeni loiali și apropierea ;
de asemenea , spargerea blocurilor minoritare locale ;
măsurile de prevedere pentru securizarea granițelor]

I. Crearea organelor centrale și periferice

II. Studiere , documentare și inventar

III. Stabilirea programului de acțiune , în următoarea ordine :

1. Crearea **Biroului de populație** (controlul migrațiilor interne și externe)
2. Acțiunea de **repatriere a românilor de peste hotare** .
3. Acțiunea **schimbării numelor românilor** cu nume străine.
4. **Revizuirea străinilor**
5. Birouri pentru **plasarea românilor**
6. **Recensământul șomerilor**
7. Adaptarea **școlilor** pentru **pregătirea personalului**
8. Revizuirea **zonelor de frontieră** .
9. Măsurile cu **ofiterii și funcționarii** căsătoriți cu minoritare
10. Revizuirea **funcționarilor minoritari** , mai ales la graniță .
11. **Fișe de control** a tuturor **personalităților minoritare** .
12. Controlul **activității culturale a minoritarilor**
13. Precizarea și **separarea statistică a minoritarilor** care trăiesc în simbioză :
(unguri -evrei ; ruși -evrei ; turci -tătari ; ruși -lipoveni ;
ruși -ruteni ; sași -șvabi ; unguri -secui) și crearea specificului separator .
14. **Clarificarea religioasă** la minoritari
15. **Disocierea greco-catolicilor** români față de catolicii minoritari
16. Copiii **ceangăilor** - trimiși la școli militare, ucenici, teologi .
17. Crearea unei **teologii catolice la București**
18. Radio cu post fix - **Radio București**- obligatoriu în fiecare sat .
19. **Cămine culturale** ale Fundației , în satele mixte .
20. Transformarea de sate minoritare în **sate mixte, prin colonizări** .
21. Colonizarea de **șvabi în Vechiul Regat** , pentru ridicarea satului românesc.
22. **Serviciul militar** pentru minoritari - exclusiv în Vechiul Regat .
23. **Șosele asfaltate** în regiunile minoritare .
24. Încurajarea **excursiilor** în Vechiul Regat .
25. Traduceri de **autori români** în limba minorităților .
26. Aprobări speciale pentru crearea de **întreprinderi românești** în zona de frontieră .
27. Interzicerea vânzării **pământului** din zonele de frontieră .
28. Dirijarea **presei românești** , pentru popularizarea problemelor minoritare .etc etc...

▣ **Subsecretariatul pentru minorități (structuri) (p. 28-29)**

//

Ministerul de Interne

Delegația ministerială

Consiliul superior al minorității ----- Subsecretariatul de Stat al minorităților ----- Comisia tehnică și administrativă

Inst.Centr. de statistică	Creditul colonizărilor	Dir.culturii și cultelor	Dir. migrației int.și ext	Dir.politică și juridică	Dir.controlului personalului	Dir. informației propagandei
	Referenți minoritari	Comisariate regionale	Agenții în străinătate			

Subsecretariatul pentru Minorități / 1937

9.e) Raportul Comisariatului Munților Apuseni , 1934-1937

(AIC, fond Președinția Consiliului de Miniștri, dosar 108 / 1938, f. 1-102)

Prin reforma agrară, din cele **3.649 jugăre de pământ din 22 comune** (Arad , Bihor, Sălaj, Satu Mare) 979 jugăre au fost rezervate pentru colonizarea a 106 familii de moși din comunele limitrofe. Oficiul Național al Colonizării a onstatat , în 1935 , că mai erau disponibile 2.000 jugăre pentru colonizare , și că ar fi putut fi colonizați cca 2.000 -2 500 moși la granița de nord -vest dar ... [**LD : din păcate nu am fișat mai departe**]

Guvern Goga -Cuza . 28 dec.'37 - 10 febr.'38

A.)LD : semnale :consecvența programului < România , românilor ! >

a) [15 dec. 1930]

Ce **ilaritate** era semnalată de stenografi , prin decembrie 1930 ,când **N.Corodeanu (PNȚ) aruncase lui ACCuza " gluma" de a pretinde , poate , guvernarea !**

Atunci, **ACCuza** , imperturbabil, a marșat serios , **ignorând bășcălia** , spunând că **LANC s-a creat abia în 1923** ; că , precum PNȚ , **i-au trebuit 10 ani de opoziție , pentru a crea un mare curent popular** ; că , poate , va câștiga alegerile în 1933 sau '34 ...

și atunci **va vedea cum va mai vorbi Madgearu despre programul LANC !**

Atunci spunea Cuza că **problema nr 1** pe care o va rezolva LANC

va fi **" problema jidănească "**

(Legisl.I PNȚ, ses a III -a ordinară , MO 21, 15 dec.1930)

b.) [30 aug.1932]

ACCuza prezintă **doctrina LANC** ; istoric al **antisemitismului românesc** ; **programul antisemit LANC** ; **reforma Constituției** și a legilor organice ; **eliminarea evreilor din România** .Atunci își exprimă el **satisfacția și bucuria** pentru **similitudinea programului LANC cu programul lui Hitler** .

(Legislatura II PNȚ , sesiunea extraord. iul-oct 1932, MO 19, 30 aug.'32)

c.) [24 mart.1933]

ACCuza , în toiul scandalului Skoda , oferea un **"guvern de autoritate"** , pe care **îl avea și voia să-l propună Regelui** .

Făcând **apologia lui Hitler** , ajuns la putere în Germania ,

el prevedea că **" mișcarea națională de mâine "** , în România, va fi **" mișcarea LANC "**

(Legisl.II PNȚ , ses.ordinară, nov.'32 -apr.'33 , MO 72, 24 mart .'33)

d.) [24 febr.'34]

Octavian Goga (P.N.Agrar) : rolul de " apostolat" ce și-l adjudecă PNA ; necesitatea raliei la acest **curent a tuturor mișcărilor " sincer naționale "** ; **apelul la toți patrioții liberi sau din închisori** (vizate LANC și Gde F) ;

scopul mișcării : de a prelua puterea în stat și de a-i da o nouă organizare .
Atunci lansează el lozincă mobilizatoare "**România , românilor ! "**
(Legislatura PNL . Ses. ordinară febr.-apr.'34, MO11, 24 febr.'34)

e.)[2 mart.'34]

ACCuza expune **Program de guvernare** . Cine să-l realizeze ?
Lansează cele 3 ipoteze : PNL (nici într-un caz !) ; LANC ; **Guvern de concentrare** .
(Legislatura PNL . Ses. ordinară febr.-apr.'34, MO 16 , 2 mart. '34)

f.) [14 iulie '35 / 29 nov.]

Gh.A.Cuza anunță și prezintă în parlament fuziunea LANC+ PNA ,
prezintă **Programul PNC : " În ordinea politică Vrem România a Românilor .**
Vrem ca stăpânirea politică , economică și culturală a națiunii dominante ,
să se afirme desrobită de orice amestec parazitar .
Vrem aplicarea principiului național la funcțiunile de Stat
și punerea în valoare a **proporționalității numerice , în sens etnic** ,
la toate întreprinderile particulare din România .
Vrem ca armata națională , justiția , administrația și învățământul de Stat ,
să fie **în mâinile națiunii dominante , pentru a asigura**
în prima perioadă de consolidare a Statului , **valorificarea principiului național** .
Se va avea în vedere **principiul proporționalității numerice**
și la înscrierea în instituturile superioare de învățământ ."
(Legislatura PNL.Sesiunea a III-a ordinară , 15 nov.'35- apr.'36, MO 5, 29 nov.'35)

g.)[29 nov.'35]

Bloc Național Parlamentar : PNC + Fr.Românesc ,
II. Afirmarea caracterului național și creștin al Statului nostru ,
prin lupta fără șovăire pentru **realizarea lozincii România a Românilor** .
Pentru atingerea acestui scop și pentru a asigura în mod real
stăpânirea politică a națiunii dominante , desrobită de orice amestec parazitar ,
Blocul Parlamentar revendică :
1. Aplicarea principiului național în armată , justiție , administrație , în învățământul de stat secundar
și superior , precum și în toate funcțiunile sau întreprinderile de Stat ;
de asemenea , realizarea proporționalității în sens etnic
la toate întreprinderile particulare din România .
(Legislatura PNL.Sesiunea a III-a ordinară , MO 5 , șed. de vineri, 29 nov.'35,)

h.) [1 mart.'37]

O.Goga : Eu cred că acest rol al comunistilor există, persistă. Nu știu cum a intervenit în ultimul
timp un **adagiu** , care trece din gură în gură , și care este cu foarte multă insistență **pus în circulație** de
niște oameni, care sunt interesați, **adagiul este : nu există comunism în România!** Eu însă vă spun că
țara este plină de o rețea comunistă , care lucrează , care se manifestă în mod permanent ... (
întreruperi)
Da, o rețea comunistă și nu știu dacă dvs nu vi s-a pus la dispoziție tot felul de reviste ,
sunt reviste periodice , numărul lor este de 50 [-----]
eu cred că **se face un exces de zel ,luându-se o atitudine de prigoană împotriva studenților .**
[-----] , după moartea regretatului Duca , și atunci am spus :
nu trebuie să ne întindem acum într-o atitudine de prigonire împotriva studenților ;
să se facă ordine , dar să nu se cadă în greșala de a se exagera .
Ei bine, **acum se exagerază . Se arestează toți acești băieți pe capete .**
Eu vă spun - poate sunt greșit , dvs să judecați : **tâmpile fierbinți ale tineretului**
mai bine vreau să le văd angajate pentru mișcarea naționalistă ,
dacă vreți , extremistă , decât pentru mișcarea comunistă din România .
(Legislatura PNL,Sesiunea a IV-a ordinară , 1 mart.'37)
Din doctrina și programul PNC / 1930-1937

10.)Carol al II-lea ,Regele României, Însemnări zilnice , 2 nov.- 31 dec.'37

Vol.I , 11 mart '37 - 4 sept.'38 , Caietele 1-6

Editura **Scripta**, București, 1995, pag. 128 - 135
Ediție îngrijită de V Moisuc și N Rauș .Prefață , I.Scurtu
Doc.integral : fișier Monarhie VI
Carol II / nov.-dec.'37

▣ Măsurile antisemite

▣ Compliații externe

" Din primele zile au început **greutățile**, mai ales **pe terenul străinătății**, cari,
necunoscând dedesubtul acestei manvre politice ,
n-a văzut decât fața antisemită a lucrurilor .

Repercusiunile au început deîndată, pe terenul economic.

Bietul **Micescu** , în vederea unor **atacuri** care sunt de așteptat la **Geneva**,
trebuie să-și pregătească cu multă grijă materialul și pledoaria.

" **Prima măsură** care vrea să o ia Goga este o **revizuire a evreilor** cari, după 1919,
au intrat în mod fraudulos în țară. Lor vrea **să le ridice dreptul la cetățenie**.

Cred că va atinge o **foarte mică minoritate** ,

și asta poate [fi] o **alungare de leș folositoare** acestui moment ."

Carol II / 31 dec.'37

11.) **Armand Călinescu** , **Însemnări zilnice** : 23-28 dec.'37

Călinescu / 23, 24 dec.'37

▣ **Întrevederea cu Goga. Programul** .

" Seara, între orele 11 -12 noaptea, **lungă întrevedere cu Goga**,
la Condeescu acasă , în prezența acestuia.

Goga își dezvoltă programul , pe care l-a discutat într-o audiență particulară
în dupăamiaza zilei . Cuprinde :

1.**Chestia națională : verificarea evreilor** intrați după război,sesizarea Genevei,
controlul averilor evreești , **anularea brevetelor de cârciumi evreești** etc.

A.Călinescu / 24 dec.'37

12.a.) " **Parlamentul Românesc** " :/ **sucesiunea ; guvernul ; personalități** /

▣31 dec.'37Programul Guvernului Goga

N.Russu - Ardeleanu , **Nu - mi vine să cred** , 31 dec.'37

(Rev. " Parlamenul românesc " , an VIII , no. 255-258,31 dec.193, p. 1-2)

[**LD : euforie prematură ; jubilară excesivă** , având în vedere că **PNC** s-a situat
la alegeri pe **locul IV** , întrunind doar **9 % din sufragii**.

Revista / 31 dec.'37 **Doc.integral : fișier Guvern Goga , XVI**

[LD : NB : ca să ai în față :

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Coaliția guvernamentală	1.103.323	35,92%	I	152
PNȚ	626.642	20,40%	II	86
Totul pentru Țară	478.378	15,58%	III	66
PNC	281.167	9,15%	IV	39
P.Maghiar	136.139	4,43%	V	19
Part.Evreesc	43.681	1,42	IX	
Partidul German	43.612	1,42%	X	

LD : Apropo de "curente" , o banală socoteală aritmetică , spulberă afirmațiile cronicarilor :

I. Peste 60% curent democratic ; peste 7 % minorități ; doar 24,73 % curent naționalist !

II . Ca procentaj (35,92%) , pe locul I s-a aflat PNL (nu PNȚ) ,

întrunind cu peste 10 procente mai mult , decât curentul naționalist !

Revista / 31 dec.'37

...Căderea guvenului liberal = victoria votului universal .

...Greșala lui Tătăărăscu ; delicateța lui Dinu Brătianu

Felul istoric în care a fost răsturnat al doilea guvern Tătăărăscu , rămâne ca un titlu de glorie pentru votul universal românesc și ca o mare nădejde în viitorul țării noastre .

Atunci când conștiința alegătorilor în număr de **peste 3 milioane** , se afirmă cu atâta hotărâre împotriva unui guvern , care netăgăduit invoca și argumente valabile și care avea atâtea multe și tari argumente în favoarea sa, de calitate inavuabilă , **orice om** trebuie să-și scoată pălăria și să se închine până la pământ în fața verdictului Națiunii .

Revista / 31 dec.'37

...Succesiunea : curent naționalist !

...Elanul sufletesc al românismului

Mai dificilă a fost problema succesiunii . Țara hotărîse și cei în drept se învoiră să o asculte .

Pe cine trebuia să punem în locul celor îndepărtați ?

Nu mai era vorba de partide , ci de curente .

Și este evident că **România se află străbătută de un formidabil curent naționalist** de înnoire .

"Se putea face oare abstracție de fenomenul acesta de mari proporții ?

Și încă pentru o chestiune de procentaj ? Firește că nu .

De aceea , noi, în sinceritatea și libertatea pe care întotdeauna le-am pus [-----]

vom spune că așa cum s-a privit în inima lucrurilor ,

s-a privit bine, din loc înalt [MSR] și de pe toate laturile .

" Vor spune tinerii legionari , înmărmuriți ei înșiși de marea adeziune a tinerimii țării , **că ei au avut mai multe voturi .** [-----]

Revista / 31 dec.'37

...Regim național-creștin

[LD : foarte interesant ! Momentul **democrației românești** urma să vie ...

abia **după realizarea idealului naționalist** . Nu trebuie să trec ușor peste această stare afectivă , peste această dorință , peste acest val popular,

și să o taxez drept "**psihoză**" sau "**modă**" . Ar fi prea simplist .

Va trebui să sondez și să mă pronunț cât adevăr exista în spatele ei .]

" Acum a fost însă mai aprig **elanul sufletesc al românismului** .

O dată înstăpânit acest sfânt principiu de viață în casă românească ,

la îmbulzeala oștilor care vor veni să prăznuiască izbânda,

și să-și ceară plinirea vrerilor și dorințelor, **va sosi în chip automat**

momentul imperativ al democrației românești ,

" **Să lăsăm deci cu inimă plină și calmă instaurarea regimului național -creștin,**

să-l așteptăm înfăptuirile , **salutându-le cu bucurie și fiind fericiți**

că **au putut să vie cu un ceas mai devreme .**

Să ne așteptăm rândul fiecare , cu înțelegere, cu bunăvoință, cu bucurie.

A critica e ușor. A repara și a construi e cu totul altceva .

Oricât am fi de dispuși la critică și la discuțiuni teoretice , să le amânăm.

E ora faptelor , a marilor fapte pentru Români .

Suntem în pragul României Românilor "

////////////////////////////////////

▣Programul Guvernului Goga

Noul prim-ministru al României nu este un oarecare om politic , șef de organizație electorală , sau cuvântător de ocazie. **El este un profet al neamului și poetul unei epoci** care s-a văzut răzbunată prin realizarea visului de veacuri al Românilor : Țara noastră mare de astăzi .

Octavian Goga este **fiu de preot** , el însuși un **mare credincios**. [-----]

De aceea, în primul moment al ivirii sale în fruntea unui guvern românesc , toți cei care îl cunosc și-au pus **întrebarea : cu ce program a venit și ce va face ?**

Am căutat să ne informăm cititorii și **iată ce am aflat :**

1. **Suprimarea ziarelor " Adevărul" , " Dimineața" și " Lupta " ,** pentru că acestea **nu au calitatea etnică , morală și culturală ,** care să le poată îndreptăți de **a se amesteca în treburile noastre românești .**
2. **Anularea permiselor pe CFR a peste 100 de ziaristi și publicisti evrei ,** pentru aceleași considerațiuni .
3. **Retragerea tuturor brevetelor de băuturi spirtoase ale evreilor stabiliți în comunele rurale ,** și acordarea unor asemenea **drepturi numai invalizilor din război.**
4. **Verificarea tuturor actelor de încetățenire post-belică a evreilor** cari au venit puhoi în România , **uzând de fraudă , fals și corupțiune .**

[-----]

Nu credem că se va găsi român adevărat care să nu aprobe un asemenea program și să nu se bucure de împlinirea lui .

Anul 1938 va fi oare început de veac nou pentru Români ?

////////////////////////////////////

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

...Biruința curentului național .

" **Programul partidului național-creștin** este prea bine cunoscut cititorilor mei, pentru a-l mai reproduce . **Șefii acestui partid, d-nii prof.ACCuza și Octavian Goga ,** au arătat în paginile revistei noastre , în mai multe rânduri, care este **esența acestui program politic.**

" Colaborarea acestor **doi mari români** la revista " Parlamentul Românesc "

a lămurit , cu ani în urmă , **punctul lor de vedere** , care , în sfârșit,

va trebui să izbândească , pe câmpul unei **guvernări epocale.**

" Această colaborare a cinstit revista noastră , dar , mai ales, a avut darul să propage **lumina cea nouă, adevărul românesc,** în sufletul acelor mii de cititori aleși, care valorează cât sute de mii de ștuturi de carete , pentru că ei difuzează , conving și statornicesc **opinia care hotărăște** asupra celor mulți , ca și asupra celor puțini .

" **Cu puterea lor de credință** , cu marele lor **talent și prestigiu ,** **d-nii prof.ACCuza și Octavian Goga** au creat **nu numai o conștiință românească și o nouă tablă de valori morale și sociale** , în țara noastră, **ci și o armată capabilă de luptă pentru ideea națională și de biruință** în folosul întregii Națiuni române.

" În aceste **virtuți chintezentiale** stă tot secretul **puterii și izbânzii curentului național .** atât de strălucit reprezentat de acești mari **Oameni ai Nației noastre** care sunt d-nii **prof.ACCuza și Octavian Goga .**

N.Russu -Ardeleanu / 31 dec.'37

...Adevărul național : România românilor !

(Citate din Cuza și Goga)

"De câte ori nu ne-am pus la această revistă problema : **cum vom izbândi , noi, Românii ?**

Și totdeauna am avut **același răspuns : numai atunci când**

acei mari credincioși ai idealului românesc vor avea conducere țării.

" **Astăzi, iată-i, sunt la putere .Pot să împlinuască ceea ce au dorit o viață întreagă . "**

Iată ce spunea **venerabilul ACCuza** , în numărul dedicat special

" **cuceririi orașelor României " (mai '37) : < De la 1889 nu încetez să atrag**

atențiaconducătorilor noștri politici asupra acestei primejdii .și ce n-am făcut pentru a-i trezi

din indiferență , ca să nu zic din complicitatea lor interesată [-----] >

" ÎN 1939 vor fi **50 de ani** , de când dl **prof.ACCuza a început istorica luptă** pentru a face ca **România să fie a românilor** . [-----]

" **Concluzia logică** a rândurilor citate , este una singură :

exproprierea urbană și rurală a evreilor trebuie să se înfăptuiască fără zăbavă "

[-----**alte citate din ACCuza** -----]

" Recunoaștem cu toții că **ora împlinirii acestor deziderate ale Românilor** , **a început să sune**. Și nădăjduim ca , până în ceasul al 12-lea, **marile idei ale lui ACCuza** , pătrunse în toate conștiințele românești , hrană sufletească a atâtor generații de tineri împodobiți cu ele, **vor deveni - în sfârșit , FAPTE** [-----]

Să dea Dumnezeu să vedem România a Românilor , pentru a ne bucura de ea și noi și copiii noștri , și pentru a fi deapururi bunecuvântați cei doi cărmaci de astăzi . "

////////////////////////////////////

Guvernul Goga / 31 dec.'37

12.b)N.C.Angelescu , Dezechilibrul românesc,1938

(Broșură.Art.lui din "Vremea" , 1930-1938)

[LD:slabă contribuție doctrinară.O broșură la fel ca altele care alcătuiau "zestrea" (o maculatură gazetăreasă efemeră) propagandei partizane.]

Cuprinsul :-Naționalismul și problemele României de mâine

/Ieri/ Azi /Mâine /

Noțiunea de valoare ;pământul - valoare preponderentă înainte de război ;cauzele creșterii rentei pământului înainte de reforma agrară ; etc etc

Diagnosticul dezechilibrului românesc; Politica și politicianismul ;evreii în România ;Sărăcia românească .

Cum putem curma dezechilibrul românesc ; Naționalismul - mobilizare în timp de pace ; tineretul-factor esențial

...România -în plină epocă naționalistă

Autorul considera că **România se găsea în plină epocă naționalistă** , mai mult din instinct, dar are nevoie și de o justificare doctrinară.

▣Naționalismul și adversarii săi

a)Liberalismul

Mentalitatea politicianistă (*democrație , progres, egalitate* etc)**vorbe goale ,manopere politicianiste** (instrumente în mâna străinilor)care timp de 20 de ani nu a făcut nimic constructiv.

#Eliminarea art.7 din Constituție

Art 7 , paragraf 5 , prevdea că numai românii pot dobândi imobile rurale .Deci era îndreptată împotriva evreilor Asta până în 1877 , când Marile Puteri au condiționat acordarea independenței de ridicarea acestei restricții. Greu impas .

b)Doctrina marxistă

Organizațiile de stânga care pretind că vor realiza fericirea claselor oprimate prin zdrobirea clasei dominante ."**Această implantare a doctrinei marxiste a luptei de clasă** în pământul românesc" , cu puține aderențe dar seducând pe mulți .

▣Singura soluție: naționalismul

Deci liberalismul și marxismul Lor li se opune autenticul naționalism :**afirmarea românismului** Singura soluție este crearea unei României noi ,ideale , nu pe cae de reforme și legi , nu prin parlamentarism depășit .**Singurul regim capabil să vindece dezechilibrul**

românesc :naționalismul .La timpuri "excepționale" , conducere " excepțională " .
[un paragraf special de elogiare la adresa lui Salazar din Portugalia]
Guvern autoritar .

Atenție LD: Vezi obligatoriu actele naționaliste de guvernare :

fișier Guvern Goga ;fișier Antisemitism

▣ **Decretul - lege nr. 169, revizuirea cetățeniilor , 22 ian.'38**

Aplicarea, interpretarea, reacții, la legea revizuirii cetățeniei

Guvern Miron Cristea 11 febr.'38 - 30 mart.'38

13.) Constituția României , 20 febr'38 ,promulgată la 27 febr.1938

(Enciclopedia României, vol. I) **Doc. integral : Constituție - II -**

Titlul I

Despre teritoriul României

Art. 1. Regatul României este un **Stat Național , unitar și indivizibil**

Art. 2. Teritoriul României este **inalienabil**

Art. 3. Teritoriul României **nu se poate coloniza** cu populațiuni de seminție străină .

[-----]

[**LD : aviz evreilor**]

Art. 11. Naționalitatea română se dobândește prin căsătorie, prin filiațiune, prin recunoaștere și prin naturalizare . Naturalizarea se acordă prin lege, în mod individual . *

Soția profită de naturalizarea soțului și copiii minori , de aceea a părinților .

Notă LD * Abia la 1 febr. 1939 intra în vigoare noul **decret -lege** privind dobândirea și pierderea naționalității române - **se abroga legea din 24 febr. 1924** - prin care naționalitatea română se putea dobândi prin :

filiație, căsătorie, naturalizare și recunoaștere (Argus, 20 ian.1939

[-----]

[**LD : art. echivoc , naționalist sau xenofob ?**]

Art. 27. Numai cetățenii români sunt admisibili

în **funcțiunile și demnitățile publice, civile și militare ,**

ținându-se seama de caracterul majoritar și creator de Stat al Națiunii Române .

[-----] **Numai Români** și cetățenii naturalizați români

pot dobândi cu orice titlu și deține imobile rurale în România .

[-----]

Capitolul III

Despre Guvern și Miniștri

[**LD : legea sângelui : vizați neromânii etnici , nu necetățeni**]

Art. 67 . Nu poate fi ministru decât cel care este român de cel puțin trei generații

Se exceptează acei care au fost miniștri până acum .[-----]

////////////////////////////////////

Proclamația M.S.Regelui , [Promulgarea Constituției] ,27 febr.1938

(Rev."Parlamentul Românesc" , an IX, nr. 262-263, pag. 1)

[-----]

" Prin această Nouă Constituție, **se proclamă hotărât întâietatea Națiunii Române** ,

care prin jertfe și credința sa **a creat Statul nostru național .**

Constituția / febr.'38

14.) Andrei Rădulescu(președ. Înalta Curte de Casație și Justiție) ,*Evoluția regimului constituțional* ,

Constituția Regele Carol al II-lea " Enciclopedia României , (Vol.I,pag.89-103)
Rădulescu /

▣ **Constituția din 1938**

/Se afirmă ,din nou,caracterul **național,unitar și indivizibil al Statului**, iar teritoriul este **inalienabil și necolonizabil** cu elemente de seminiție străină.

/Se ocupă de individ,**în special de români**,de drepturile și datoriile lor,
Rădulescu / '38

▣ **"Constituția Regele Carol al II-lea"**

Ea nu este o imitație,are caracterele ei speciale,represents un gen deosebit.

Este **"a noastră"**, este **"românească"**.**[!!!]**

/"Naționalizînd pe cea belgiană,[...] am ajuns la o formă care nu se mai poate spune că nu este românească.Fără să rupă cu trecutul,ea prezintă multă originalitate. [...]urmărește

consolidarea Statului ,garantînd drepturile și libertățile într-un **spirit de ordine**.[...]**Întărind puterea** autorităților conducătoare,caută să pună de acord **viața individuală** cu cea **colectivă**,prin dezvoltarea **solidarității sociale**.[...]

Ea a recunoscut întîietatea Națiunii Române [!!!] ,

respectînd și garantînd **drepturile minoritarilor și ale străinilor** [...]

A.Rădulescu / '38

15.) Prof. Ioan V Gruia, Statul român în limitele legii constituționale din 27 febr 1938 .

(rev." Parlamentul românesc " , an X, nr. 311 -320, 31 dec. 1939)

[LD : este un art. interesant pentru că prezintă **controversele doctrinar -juridice** provocate de interpretarea noii Constituții .

Chiar dacă pe moment nu am inspirația să caracterizez altfel fenomenul,

vreau să surprind o impresie : **Constituția din 1938 a fost piatra aruncată în apă**, pe care **mulți nebuni au sărit să o prindă și să-i descopere anumite virtuți** .

Fiecare după gândul și dorința lui . Ca istoric, am obligația de a învedera acest fenomen .

Dau aici, spre ex, opinia lui I.Gruia .]

IVGruia / 1939

▣ **România = stat autoritar, corporativ și național**

" Statul român, după normele Constituției din 1938, este un **Stat autoritar, corporativ și național**.

IVGruia / 1939

▣ **România : stat totalitar ?! stat dictatorial ?!**

stat comunitar ?! stat individualist ?! stat liberal ?!

" Este fără îndoială **destul de greu** , într-un spațiu restrâns,

să scot în evidență **trăsăturile acestora caracteristice ale Statului** .

Cu atât mai mult cu cât, în legătură cu această chestiune,

părerile acelor care s-au ocupat cu cercetarea noii organizații constituționale ,

în mod întâmplător sau în mod special, au învederat **o vădită neînțelegere a problemei** . "

I. S-a spus că Statul nostru , așa cum se desprinde din normele legii fundamentale din 1938,

este un **Stat totalitar** ; s-a spus , de asemenea , că este un **Stat comunitar** ; s-a spus , în sfârșit că Statul român , în limitele legii din 1938, este un **Stat individualist** . Ceea ce este mai grav, în concepția unor autori , este împrejurarea că ei **confundă Statul totalitar cu Statul autoritar** , câtă vreme , din punct de vedere științific , ne aflăm în limitele **Statului autoritar român** , așa cum este el prin legea constituțională din 1938, în locul **Statului liberal** , așa cum l-a alcătuit Constituția din 1866 , cu toate modificările următoare și Constituția din 1923. " **Statul autoritar** nu este **Stat totalitar** ; nu este, de asemenea, nici un **Stat dictatorial** , incompatibil cu dreptul , cu principiul legalității , cu ideea de libertate . **IVGruia** / 31 dec. 1939

▣ **Statul autoritar = restabilirea " autorității reale și naturale "**

[LD : Gruia face încercări redutabile în a demonstra **esența schimbării de regim** prin Constituția '38 . Dacă până la un punct,argumentele lui sunt nuanțate ... când ajunge la **legitimarea funcțiilor executivului** (față de legislativ) și la principiul "**Regalității conducătoare**" (față de statutul limitat din regimul democratic) , el **anulează, pune în paranteză** , întreaga epocă dedemocratizare a statului român , de la 1866 , **fără să recunoască** întoarcerea la **regimurile domniilor** din epocile absolutiste, medievale. Sub acest aspect, cred că nu este eronat să consider **reforma constituțională din 1938** , ca fiind **triumful doctrinei conservatoare în România.**]

" **Statul autoritar** nu este **Stat totalitar** ; nu este, de asemenea, nici un **Stat dictatorial** incompatibil cu dreptul , cu principiul legalității , cu ideea de libertate . " În **Statul dictatorial nu există regulă juridică** , oricare ar fi izvorul ei , care să **țarmurească drepturile și obligațiile organelor de Stat** față de indivizi

și a indivizilor față de Stat ; care , în deosebi, să **limiteze acțiunea conducătorilor** .

Un asemenea stat , **se caracterizează prin confuzia puterilor** , în mâna unui organ .

Statul dictatorial rezumă **absolutismul** , împins până la limita de pe urmă .

" **Statul autoritar** este întemeiat pe drept, pe legalitate,

pe **controlul actelor juridice** în limitele legalității,

pe **consacrarea și garantarea drepturilor și libertăților individuale** ,

pe o **libertate individuală reală , condiționată**

de **îndeplinirea datoriilor fundamentale** către Stat. "

" **Statul autoritar** are o organizare

sprijinită pe **limita drepturilor Statului** și a obligațiilor lui .

Această restabilire a **autorității în drepturile și limitele ei naturale și reale**,

a unei **autorități care nu trebuie să cadă** nici o dată ,prin practică, **în despoție** ,

după cum **libertatea nu trebuie să cadă în anarhie**,

se realizează în cadrul noii legi constituționale , prin

afirmarea unității politice ,

prin **supremația datoriilor** față de **drepturi** ,

prin **principiul Regalității conducătoare**

și prin **întâietatea juridică a puterii executive** față de **puterea legislativă** ;

prin conținutul **atribuțiunilor încredințate Regelui** , prin noua lege constituțională "

IVGruia / 31 dec. 1939

▣ **Statul autoritar = organizare comunitară , solidaristă**

[LD : a dracu 'să fiu eu dacă înțeleg de ce se ia Gruia de Negulescu , de Mironescu , ș.a ...

în încercările de a caracteriza Constituția din 1938 ! Polemica aceasta , totuși ,

nu este pură speculație. Cred că ea izvorăște din talmeș-balmeșul , din caracterul hibrid ,

eclectic,al Costituției , care nu s-a vrut nici democratică ... nici dictatorială ;

nici naționalistă ... nici liberală ; nici monarhic- absolutistă ... dar nici monarhic-democratcă .

Mai bine zis ... parcă îi văd pe " părinții" Constituției , punându-și fiecare pecetea pe un anumit

articol sau paragraf . Și după ce această Constituție a apărut , ea trebuia înțeleasă ,

caracterizată , comparată cu altele. Și fiecare și-a dat cu părerea !]

" Cum poate fi admisă părerea acelor teoreticieni cari susțin , în limitele noii Constituții , **ideea Statului comunitar** sau **ideea Statului individualist ?** Iată, de pildă, **prof. Paul Negulescu** , eminentul nostru constituționalist (în opul apărut în 1939 asupra Noii Constituției) susține că Statul Român este un **Stat comunitar**, deoarece legea din '38 urmărește să **limiteze influența individualismului** demagogic, care nu cunoștea decât forța numărului ; să stabilească un **Stat de interes general** , în care atât **interesele colectivității** , interesele diferitelor **clase** cât și interesele **individuale** , să găsească un **just echilibru** ; să îndrepte stările de **lucruri vătămătoare** create de **constituțiile individualiste anterioare** , prin crearea unui **Stat profesional corporativ**.

" Organizarea constituțională a Statului nostru , după noua Constituție, este făcută pe bază comunitară, solidaristă . [-----]

" Dar iată că dl prof. **G. Mironescu** , în articolul **" Inovațiile Constituției din 1938 "** , crede, nici mai mult nici mai puțin , că Statul Român este un **Stat individualist**. Susține că noua Constituție **nu a suprimat individualismul** , nici **nu a desființat cu totul Statul politic**, transformându-l în **Stat comunitar sau profesionisto- corporativ "**
IVGruia / 31 dec. 1939

▣ Raportul dintre datorii și drepturi

" Statul autoritar , care nu trebuie confundat cu Statul totalitar și cu Statul dictatorial, el însuși **cuprinde principiul drepturilor și libertăților individuale** ; numai că ele sunt **asezate într-o ordine ierarhică esențială** și cuprind **un înțeles nou**, care , fără a transforma pe individ dintr-un scop , într-un mijloc, **îi atribuie însă o funcțiune** care se verifică , în fiecare moment , prin **armonizarea intereselor personale cu interesele generale** , care **țin de esența Statului** , și fără satisfacerea cărora Statul nu poate exista .

" O nouă bază morală se acordă **drepturilor și libertăților** individuale , aceasta prin **erarhia statornicită** de noua lege constituțională , **între datorii și drepturi** ; între împlinirea datoriilor supreme către Stat și între recunoașterea și garantarea drepturilor și libertăților individuale.
IVGruia / 31 dec. 1939

▣ Statul corporativ.

[**LD : același < este- nu este" >** care demonstrează fie pripeala , fie diletantismul, fie multe moașe la această odraslă constituțională , fie o strategie diabolică . Grav este că acest diagnostic și aceste dibuiri , erau facute la sfârșitul anului 1939 , adică după aproape doi ani de la schimbarea de regim !]

"Statul corporativ așa cum este înfăptuit prin noua lege constituțională din 27 februarie 1938 , **este de asemenea contestat** .

Este adevărat că **noua lege constituțională** statornicește un **corporatism** cu **anumite particularități românești** .

Statul nostru corporativ , nu este un **stat corporativ totalitar** ;

Dar normele constituționale **nici nu împiedică realizarea corporatismului totalitar** .

Noi am adoptat corporatismul **numai ca un sistem de reprezentare** al **intereselor profesionale**.

Legea constituțională are o redactare al cărei caracter de generalitate se lămurește **printr-un spirit de prudență** , în acest fel **făcându-se cu puțință o largă și interesantă evoluție în domeniul corporatismului** și care revine întregă **legiutorului ordinar**.

Este , în această ordine de idei , deosebit de interesant de cercetat , atât după normele constituționale , cât și după normele legii electorale ,

problema determinării îndeletnicirilor ,

proporția reprezentării pe categorii și activități și încadrarea în categoriile constituționale .

Se poate de asemeni discuta **dacă**, prin normele noastre constituționale ,

am suprimat democrația , sau am reformat-o ,

adaptând-o la necesitățile și realitățile românești .

Dacă corporatismul este forma de organizare funcțională a națiunii , având ca temei gruparea oamenilor după comunitatea intereselor lor și a funcțiilor lor sociale , atunci organizarea corporativă a profesiunilor poate exista , prin corporatism, fără Cameră profesională .

Dar stat corporatist fără Cameră profesională nu poate exista .

Ideea reprezentării intereselor profesionale este de esența Statului corporativ, care este și el un stat politic.

Din această lipsă de precizare asupra ideilor esențiale, a putut să se nască o confuzie asupra caracterului corporativ al Statului Român.
IVGruia / 31 dec. 1939

▣ **Statul român = stat național**

[LD : pentru mine, noi și noi dovezi a caracterului neo - conservator dominant în **Constituția lui Carol II.** Desigur, în condițiile și în conjuncturi schimbate , în care , și el , **și-au pus amprenta** pe aceasta .

Că argumentele " doctrinare " sau " istorice " se iau din panoplia doctrinei conservatoare ... nu indică decât, **o nouă formă fără fond...** care se cerea umplută și argumentată .]

Constituția română din 27 febr. 1938 , statornicește , în art. 1, **că România este un Stat Național**
Constituția din 1923, formula același principiu de bază .

Între aceste formule , **asemănătoare ca redactare** , există o adâncă deosebire .

Statul Național în marginile legii constituționale din 1923, însemna o formulă fără conținut .

După normele legii constituționale din 27 febr. 1938 , **Statul Național înseamnă o realitate organică ; înseamnă Statul care promovează realitățile românești , forțele lui autohtone.**

a) Trebuie să amintesc că , **până la 1938, naționalismul a încercat înfrângeri continue .**
IVGruia / 1939

▣ **Naționalismul tradițional (Eminescu -Iorga - ACCuza)**

▣ **Naționalismul organic (Iorga)**

[LD : atenție la **filiera ideologică și doctrinară a naționalismului românesc** , cu ale sale etape : **pașoptist** (Bălcescu , Kogălniceanu) , **tradițional** (Eminescu) , **romantic** (Iorga , Cuza) , **antisemit** (Cuza) , **organic** (Iorga) .

Este evident că , după Gruia , Constituția '38 era inspirată de acest "**Naționalism organic**" , al cărui promotor era **Iorga** (Iorga cel " interbelic ") și **camarila regală** .]

Naționalismul tradițional, a lui Bălcescu și Kogălniceanu , până la Unire, **a fost învins de liberalism. Naționalismului autohton i s-a subsistuit** ,

printr-o anumită practică politică , **un naționalism importat și formal .**

Statul național a fost Statul Liberal , desăvârșit după tipare străine

adaptat pe cale de împrumut servil . Regele Carol I , a prins în rânduri vii,

tragedia aceasta , denunțând judecata greșită a oamenilor politici ,

care s-au îndepărtat dela realitățile organice românești :

< acești oameni - spunea regele Carol I - care și-au făcut educațiunea lor politică

și socială mai mult în străinătate , uitând cu desăvârșire împrejurările Patriei lor,

nu caută altceva decât de a aplica , aici, ideile de care s-au inspirat de acolo ,

îmbrăcându-le în niște forme utopice , fără a crea și fără a cerceta

dacă se potrivesc sau nu . Astfel , nefericita țară ,

care a fost totdeauna îngenunchiată sub jugul cel mai aspru , a trecut deodată

și fără mijlocire , de la un regim despotic , la cea mai liberă constituțiune . >

" Nepotrivirea între formele politice împrumutate și realitățile organice românești,

a născut naționalismul ideologic al cărui eminent reprezentant a fost **Eminescu .**

Cu domnii **ACCuza și Nicolae Iorga** (în prima parte a activității sale naționaliste)

naționalismul ideologic a continuat , evoluând către un naționalism romantic și sentimental

[**După 1918**]

" Foarte curând, **d. prof Iorga** înfrânge limitele antisemitismului ,

care însemna **un naționalism strâmb** ,

și schițează **punctul de plecare al unui naționalism organic ."**
IVGruia / 1939

▫ "Naționalismele " Occidentului

" **Statul Național înseamnă acea organizațiune politică ce așază , în primul rând al preocupărilor sale ,interesul național. Națiunea este substanța care dă întreaga rațiune de a fi organism politic.**
Franta...

/ **Michelet** a scris că **< Franta nu-i o rasă , ca Germania, ci o națiune. >**

/ **Ernest Renan** a văzut în națiune **< un suflet >** , **< un principiu spiritual >** sau **< o comunitate sprijinită pe amintirea marilor lucrări făcute laolaltă în trecut și pe dorința de a le face încă în viitor . >**

/ **Maurice Barrès** , în Caietele lui, spune că **națiunea are conținutul unor determinisme rasa, limba, teritoriul, dinastia, trecutul, idealul comun ;**

< naționalismul este acceptarea unui determinism ; un naționalist este un francez care a căpătat cunoștința de formațiunea sa.>

/ **Charles Maurras** , nu acordă naționalismului valoare absolută ;

Naționalismul înseamnă atașarea de caracteristicile Patriei , de originalitățile naționale.

Sensul specific și legitim al naționalismului îl dă < subordonarea diferitelor interese naționale, care vor fi adesea acelea ale grupărilor particulare , interesului comun și general al Patriei . >

Germania ...

Relevă doar realizările juridice : poporul (Volk) nu este atât o noțiune juridică , cât una politică . Este o noțiune etnică ,sprijinită pe ideea de rasă .

Poporul german este și trebuie să fie o grupare rasistă . În ordinea juridică , două concepții :

a) Ideea unității de rasă , realizată prin legile din 1933.

În sens biologic, duce la **unitatea etnică** .

Comunitatea de sânge constituie **elementul comun** , care determină **unitatea de rasă** .

Unitatea de rasă , presupune **principiul inegalității raselor** .

Trebuie evitat amestecul de sânge între **rasa superioară și rasa inferioară** .

Rasa ariană nordică , este **cea mai perfectă și pură** .

Poporul german trebuie să rămână , esențial , constituit prin **rasa ariană nordică** .

b) Ideea pluralității de rase, realizată prin **legile de la Nurenberg, în 1935** .

Pleacă de la ideea rasistă că **nici un popor nu este alcătuit din o singură rasă**, ci din **amestecuri de rasă** . Din acest amestec, există **o anumită proporție între rase**.

După preponderența unei rase sau alteia, **se poată stabili superioritatea poporului** .

Sângele poporului este un sânge amestecat . **Superioritatea poporului** este asigurată

nu prin sângele pur, ci prin faptul că **este constituit din rase superioare** ,

cu excluderea raselor inferioare .

Italia

Revoluția națională din Italia , ale cărei origini trebuie căutate

în **istoria Risorgimentului** italian din sec. XIX , în gândirea lui **Oriani** , **Gilberti**, **Mazzini**

, mai departe încă, până la **Dante**, inspiratorul și creatorul redeșteptării

tradiției milenare a Italiei ,

a determinat , de la 1922 și până astăzi, **realizarea unui Stat Național** ,

întemeiat pe **realități organice** .

IVGruia / 1939

▫ **Statul Național Românesc = naționalism organic + legea sângelui + corporațiile**

[**LD** : Dacă se receptează cu atenție recursul pe care Gruia îl face în "**naționalismele**" Occidentului , acest "**naționalism organic**" a fost **realizat în Italia**

Dar dacă "contaminarea " cu naționalismul italian este ușor de probat

- opiniile conjuncturale ale lui **Carol Iorga**, **Iorga**, **Mihalache**, **Manoilescu** , **ACCuza**, **Oct.Goga**,

CZCodreanu, **Nae Ionescu** , **Nich.Crainic**, ș.a, pendulează între **entuziasm și reținerere** -

adaptarea la "**realitățile**" românești , reprezintă **o adevărată babilonie** privind ... cine urma să

fie "**il Duce**" și ce rol urma să aibă **Regele Carol** , în această combinație .

De aceea, la **modelul italian** , s-au adăugat **o doză de naționalism german** , care , chiar dacă nu este explicit rasistă , pornește de la ... "**legea sângelui** " .

În fond, din această dozare rezultă "**originalitatea**" românească a **regimului constituțional din 1938** .]

" **Îmi dau seama** cât de **șubredă lucrare** este **adoptarea naționalismului de împrumut** .
Și trebuie să remarc , până acum, **lipsa de orientare precisă a naționalismului militant** , pe **drumurile naționalismului românesc** .

Legea sângelui ...

" **Îmi dau seama**, de asemenea, câte greutate ridică **ideea de națiune , sprijinită pe rasă** .

Dar aceasta nu înseamnă că **în organizarea politică a Statului** ,

să nu se afirme în domeniul activităților esențiale ,

prioritatea intereselor naționale ;adică **domnia Națiunii** în ceea ce ea are caracteristic ,

în **forțele ei creatoare** , în **poruncile ei morale** .

" **Tipul național** cere **legi protectoare** . **Națiunea** însăși , privită ca o comunitate spirituală și

organică , **impune anumite legi** ; **legea sângelui** statornicește **o erarhie a drepturilor politice**

și **impune reguli** , întemeiate pe ea , care să înlăture influențele străine , cari ar slăbi Națiunea .

" În sânge se văd : **< posibilități de suflet , de spirit , de etică . >**

O națiune se încheagă pe același sânge ; același sânge constituie **baza morală**

a recunoașterii drepturilor politice supreme .

Sângele devine mai mult decât un criteriu moral : **un criteriu juridic** .

" **Legea constituțională** din 27 februarie 1938, pune **bazele reale ale Statului Național** .

În aceste limite , **legile ordinare și timpul , vor înfăptui Statul Național**

până la cele din urmă margini .

Statul Național , proclamat de **art. 1** din Constituție, devine o realitate :

a) Prin aplicațiunea **legii sângelui** ;

b) Prin proclamațiunea **principiului** că Națiunea Română este **creatoare de Stat** ;

c) Prin promovarea **categoriilor funcționale** , ca **realități politice hotărâtoare** ;

d) Prin **autonomia asociației profesionale** ;

e) Prin **distincția între român de sânge și cetățean român** .

A.) Art. 67 din Constituție stabilește că **nu poate fi ministru decât cel care este român de cel puțin trei generații** .

Român, în sensul art. 67 , nu înseamnă cetățean român , ci **român de sânge** .

Funcțiunea de ministru nu este o demnitate obișnuită ,ci o **demnitate publică supremă** .

Destinul nemului, în drumul marilor biruințe, este de atâtea ori

în cumpăna judecății demnitarilor supremi .

Un străin de sângele românesc , într-un asemenea post de comandă ,

înseamnă **o primejdie pentru neam**, sau posibilitatea unei primejdii ,

născută în tainele nebănuite ale **impulsurilor sângelui străin** .

Textul art. 67 , aduce o restricție în domeniul drepturilor cetățenilor români , care sunt , de altfel,

egali în îndeplinirea datoriilor . **Deci**, ca să fie cineva ministru , trebuie să justifice , pe lângă

calitatea de cetățean , pe aceea de român de sânge, de cel puțin trei generații .

B.) Art 27 din legea constituțională aduce o a doua restricțiune la drepturile cetățenilor români :

< Numai cetățenii români sunt admisibili în funcțiunile și demnitățile publice ,

civile și militare , ținându-se seama de caracterul majoritar

și creator de Stat al Națiunii Române . >

" Față de acest text , observ :

Caracter totalitar ...

a) **art. 27** se ocupă de **accesul la funcțiuni publice și la funcțiuni civile** ;

b) în ceea ce privește **caracterul majoritar și creator de Stat** al Națiunii Române,

observ că **națiunea română nu are**, în ceea ce privește **creațiunea Statului Român,**

un caracter majoritar, ci totalitar .

În al doilea rând, națiunea română , în Stat, **nu reprezintă o majoritate față de o minoritate ,**

ci o comunitate rezultând dintr-**o unitate sufletească totalitară** .

Fără îndoială că , din această cauză , art. 27 nu fixează un procent majoritar .

Legiuitorul ordinar poate merge, în această privință , până la un quantum quasi -totalitar.

Caracter corporatist ...

C.) Art. 9- 10. Drepturile naționale , în sens totalitar , se desprind din **mecanismul corporativ** și din **distincțiunile** constituționale cuprinse de la **art. 4 -9** , pe de o parte, și de la **art. 10 înainte** , pe de altă parte , în aceste limite ele pot fi înfăptuite prin **legi ordinare** . **Reprezentarea intereselor profesionale** , în limitele constituționale, **poate duce până la un corporatism totalitar .**

" În acest caz, **corporația sau asociația profesională** pe baza **principiului autonomiei și a dreptului de putere discreționară, va hotări, fără control, cine trebuie să facă parte din gruparea profesională .**

În acest mod, **legea constituțională aplică naționalismul organic : adică promovarea națiunii , în elementele sale organice și creatoare și purificarea nației de elementele parazitare și eterogene.**

IVGruia / 31 dec. 1939

16.) Alex. Vaida -Voevod, Memorii, vol III , Retrospectivă , [1945] retro 20 febr. ' 38
/ **Constituția Carol II- redactarea / Contribuția Regelui, Micescu ,Vaida, Iorga , ș.a. /**
Al.Vaida Voevod / retro '38 (p. 199- 210)

▣ **Constituția Carol II Doc.itegral : fișier Vaida II**
Vaida / 20 febr.'38

▣ **Întâietatea elementului românesc (art . 27)**

▣ **Antecedenta românească a miniștrilor (art. 67)**

" **Împreună cu Cristea** , am susținut pe scurt **necesitatea accentuării primației elementului românesc .**
Iorga , aproape a sărit atunci de pe scaun , declarând că , prin aceasta , **ne-am atrage critica și ostilitatea statelor apusene și a întregii străinătăți.**
Dânsul, la nici un caz , **nu și-ar putea da asentimentul .**
Cum susceptibilitățile și toanele lui Iorga erau de neprevăzut și incalculabile,
Regele, Cristea și cu mine am început să facem propuneri de formulare a ideii .
După ce acest exercițiu de împlânzire , cu așchii de cuvinte , a durat un sfert - până la jumătate de ceas, Iorga zise și el ceva asemănător , cu textele propuse de noi .
Atunci am exclamat :

- Excelent .Vă rog , cum ați zis ?

Atunci Iorga, mulțumit că I se recunoaște paternitatea redactării , repetă ,
iar **Regele** , după ce o suci și o întoarse câtva timp , se opri :

<Ținându-se seama de caracterul majoritar și creator de stat al națiunii române...>

Așa ați spus, nu, dle profesor?

- Iorga : Cam așa .

- Cristea : Excelent

- Eu : Perfect !

Astfel am rămas cu toții împăcați cu articolul 27 . [-----]

" **La art. 67** , mi-am permis să consider **exagerată condiția de a avea 3 generații de antecesori români**, spre a putea fi cineva ministru .

Pot obveni cazuri când - ridicându-se individualități vrednice de postul de miștru - nu ar putea face dovada ireproșabilă , genealogică și documentară , cu acte matricolare , nici a cetățeniei nici a etnicității.

Regele , însă , nu a cedat .Am rămas singur cu părerea mea și nu am mai insistat

Vaida / Constituția / febr.'38

Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39

Guvern Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39

17.) **Ion Al.Brătescu - Voinești (raportor) ,Proiectul de Răspuns la Mesaj, Senat , 15 iun.'39**

(DS, MO 3 , șed. din 15 iun.'39 , p. 47- 48)

[**Întăietatea naționalității române**]

" Spre mulțumirea tuturor elementelor sănătoase care alcătuiesc Statul nostru , **noua Constituție , proclamând întăietatea naționalității române ,** în țara pe care **neamul nostru a creat-o și o apără , nu aduce nici cea mai mică jignire celorlalte naționalități** cu drepturi istorice , care lucrează împreună cu noi la **consolidarea patriei noastre . "**

[**Apărarea hotarelor**]

[LD : Cum a fost onorată această hotărâre de apărare a hotarelor se va vedea la **scadența din 1940 !**]

" **Am tresărit de mândrie** ascultând înălțătoarele cuvinte prin care **Maiestatea Voastră , fidel interpret al sentimentului public, declara că nu va îngădui să se jertfească nimic din pământul, din drepturile și din demnitatea noastră ,**

nici chiar pentru dorita idee a păcii. V-ați așezat astfel în rândul marilor Voievozi de odinioară care , în clipele de grozave primejdii , se propteau gata și de moarte , împreună cu poporul lor , în fața amenințărilor .

Răspuns la Mesaj / 15 iun.'39

18.) **IPS Iuliu Hossu * , episcopul Clujului și Gherlei , discurs la Mesaj, 22 iun.'39**

(DS, MO nr. 5 , șed. din 22 iun.'39, p. 105- 107)

Doar **cărarea istoriei este deschisă și limpede** , pentru ca toată lumea să privească **cărarea străbătută de acest neam , și aici și în toate provinciile , care astăzi sunt fericite a se fi unit la sânul patriei mume "** (aplauze)
Iuliu Hossu / 22 iunie '39

▣ **Realitatea spirituală ardelenescă .**

▣ **Lumina moralei divine**

" **Ce este , care este , această mare realitate ? cu ce a intrat în unire acest neam din provinciile sale subjugate și asuprite ?** Căci nu va spune nimeni , că cei care au trăit în aceste provincii au fost privilegiații regimurilor sau a stăpânilor !
Cum am străbătut noi în Ardeal cărarea vieții noastre ? În împrejurările grele ale trecutului , și sociale și politice, **de ce drepturi s-a bucurat acest neam ?**

"**Legat gliei, slujind cinci zile din șapte, domnului pământului, rămânându-i o singură zi pentru sine , pe lângă ziua închinată lui Dumnezeu , și iată-l întinerind din veac în veac , înviorându-se , întărindu-se , înzdrăvenindu-se .**
"Cu ce putere ? Nu era puterea economică și financiară , nu erau privilegiile stăpânilor , ci **cu puterea sufletului său sănătos.** Acesta a biruit greutățile veacurilor , acesta a cules biruințele din veac în veac, **puterea lui de viață , sufletul întemeiat pe credința în Dumnezeu și nădejdea în această răsplătire a fiecăruia după faptele lui .**

Aceasta este **puterea care l-a susținut , aceasta este puterea care a dat biruință , vitalitate : sufletul, întemeiat pe principiile veșnice : marea realitate spirituală .**

" El , de câte ori a auzit și la închinarea lui Dumnezeu , prin botez, și la însoțirea la groapă

a scumpilor săi : **< dreptatea Ta este dreptatea în veac și cuvântul Tău este adevărul >** el ieșea întărit sufletește . Și când se năștea un Român , pruncii care i-a dat lui Dumnezeu , cum frumos i-a chemat , și când însoțesc pe cel trecut la groapă , știind că nu îngroapă totul, el, așezat în lumina aceluia **< non omnis moriar >** și ultimul țaran știa că nu totul moare .
Puterea lui, înalta spiritualitate, conștiința vieții peste materie.

" El era în strânsă legătură cu puterile și legile naturii , el înfrățit cu glia și cu codrul, dar el înfrățit cu înfăptuirile și Creatorul și la înălțimea pătrunderii tainelor ,
< dreptatea Ta > el știa și cunoștea pe creator . Nu se simtea singur.

" A cest neam mergea și pe cărarea vieții sale de asuprire grea cu fruntea ridicată , știind că nu este singur : Dumnezeu era cu el . Așa stătea în jurul mesei sale , și ca patriarhii din Biblie, spunând : pruncii pe care mi i-a dat mie Dumnezeu .

" În lumina moralei divine , n-a sufocat viața în naștere , ci a primit pruncii ca un dar Dumnezeesc, bogăția vieții lui, și sub ocrotirea sufletului său sănătos , acești prunci au mers și au crescut până la maturitate , așa cum a crescut spicul grâului, după legea firii, știind că va culege aurul grâului .

Aceasta a fost puterea vieții sale, aceasta a fost chezașia biruinței sale .

" Cu acest suflet care a biruit totul și a rămas nebiruit de nimic, a intrat bogat cu fruntea ridicată , în unirea pe vecie cu patria mamă , nu cu puterea privilegiilor și a tratatelor, ci în puterea vieții sale pe care a afirmat-o în cursul veacurilor dearându-l "(aplauze)

[-----]

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

▣ Demnitatea, independența și integritatea țării

" Mesajul Regal a umplut sufletele noastre de mângâiere , a copleșit sufletele noastre de emoția pe care n-o putem cuprinde în aceste cuvinte. Domnul țării spune : se va păstra demnitatea , independența , integritatea țării , așa cum suntem fericiți să o avem .

" Aceste cuvinte le rostește neamul nostru întreg până la ultimul cătun din creerul munților . Ce-ar putea să lase acest neam , când în toate părțile acestei țări - eu nu spun săpăturile arheologice - dar în toate părțile acestei țări , plugurile țaranilor noștri scot la iveală și la Mare, în Basarabia, în Maramureș, în Țara Hațegului, în Banat , rămășițele gloriei străbunilor noștri , fierul plugului, și nu doar din adâncul pământului .

Aici, în tot întinsul țării, nu este nimic ceea ce să nu se fi schimbat ,
decât noi, neamul românesc. Munții și văile, râurile, toate stau mărturie a continuității și a perpetuității noastre aici "(aplauze)

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

▣ România : 20 de veacuri - pecetea sufletului românesc

" Eu nu spun că noi avem dreptul să dăm fizionomia acestei țări . Nu fizionomia ; noi am dat acestei țări pecetea sufletului nostru , și nu cu un drept luat de douăzeci de ani , sau cu un drept primit nu știu de la cine, de douăzeci de ani , noi am imprimat pecetea sufletului românesc de douăzeci de veacuri fără întrerupere . (aplauze îndelung repetate)

Iuliu Hossu / 22 iunie '39

▣ Unirea poporului român : misiune Dumnezească

" Eu de asemenea îmi dau seama de cumpăna vremurilor și de greutatea ceasului . Dar din lumina trecutului nostru, hotărârea noastră trăește vie prin sufletul părinților noștri întru noi . Noi, putem să rostim așa cum suntem chemați să rostim , așa cum rostesc străjerii țării , de la cei mici până la cei mai mari, < Cu noi este Dumnezeu , înțelegeți neamuri și

vă plecați , căci cu noi este Dumnezeu . > (vii aplauze)

" Pe noi acest Dumnezeu nu ne-a unit din întâmplare , nu ne-a chemat după 20 de veacuri la unire pentru o viață de 20 de ani .

Noi avem o misiune dumnezească de îndeplinit și pentru această misiune dumnezească prin acest popor pe care **Dumnezeu l-a trimis să împlinească această misiune, noi dorim să lucrăm, să viețuim și să închinăm toată puterea noastră în frățească dragoste** .

lul. Hossu / 21 iun.'39

19.) **Ion Gigurtu (FRN, Industrie, Comerț) , discurs la Mesaj, Cameră , 23 iun.'39**

(DAD, MO nr.5, șed.din 23 iun.'39, p. 71- 74)

[LD : Are 53 de ani. Inginer de mine , cu studii la Freiburg și Berlin- Charlottenburg Industriaș de 20 de ani , dir. general al societății " Mica" ; inspector al Ministerului de Industrie și Comerț , din 1912. Deputat (din 1926, probabil în P.Poporului) , apoi colaborator lui Goga) ; ministrul Industriei și comerțului în guvernul Goga ; ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor (24 nov. 1939) ; președinte al Consiliului de miniștri (4 iulie- 4 sept.1940) . Dincolo de opiniile sale care pot fi taxate de " dreapta" , cu accente " naționaliste" , reprezintă tipul omului politic **consecvent, tehnocrat, pragmatic și eficient**]

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ **Primatul național = stat național românesc**

[LD :După ce adjuceca pentru noul regim lipsa unei ideologii , Gigurtu ridică **ideologia naționalistă** la rang de **punct de plecare și rațiune de existență** a statului]

" D-lor deputați, putem concepe anumite probleme în mod deosebit, mai cu seamă că până aici **am fost și noi prada diferitelor ideologii.**

Este însă un punct comun sau care trebuie să fie comun tuturor, acela al **primatului național constructiv**(**vii aplauze**)

bine precizat și în Mesajul Tronului prin cuvintele :

< Prin acest nou așezământ s-a proclamat hotărât întâietatea naționalității române >.

" Prin urmare **suntem un stat național românesc.**

Poporul nostru nu a putut ocupa până astăzi - din motive ce nu mai e nevoie

să le mai reamintim și nici trecutul să-l pomenim numai atunci când vrea

să se manifeste din nou altfel , e mai bine să ne ocupăm de viitor ,

și prin cele ce vom înfăptui **să închidem pentru totdeauna pofta de revenire**

la timpuri trecute .Poporul nostru , spun ca neam, **n-a putut ocupa în toate tărâmurile de activitate , situația ce i se cuvine** .(**aprobări**)

" Este datoria noastră **să ușurăm poporului posibilitatea de a câștiga timpul pierdut** în **activitatea comercială atâta de variată , în industrie și chiar în unele activități intelectuale.**(**aplauze**)

" În treacă fie zis, **legiurile din ultimii ani** , prin formalismul lor, constituie **o piedică pentru elementul românesc.**

Nu contestăm buna credință și chiar legitimitatea unor măsuri din punctul de vedere al unei tehnici ideale administrative sau chiar juridice,

dar suntem de părere că **imperativul național trebuie să treacă înaintea acestor idealuri administrative** (**aplauze prelungite**) .

Ceea ce vreau să precizez este punctul comun care ne unește pe toți și care, dacă nu-l uităm, va ușura mult lucrările noastre .

"Ideea națională, primatul național, va fi prisma prin care trebuie să privim toate legile și va forma **un punct de plecare unitar** pentru toți ,

și elimina , prin aceasta multe aspecte din discuțiune ,

ușurând înțelegerea dintre noi"(**aplauze**) [-----]

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Comerțul românesc - în mâinile străinilor

" D-lor deputați, în altă ordine de idei, îmi veți da voie să spun unele lucruri asupra comerțului . **Comerțul, care a fost pe timpuri românesc**, adică acum o sută de ani, **a trecut în mâini străine.**

Evreii...

Eminescu, pe care l-am sărbătorit în acest an, spune :

< **În anul 1835, nu era încă pe ulița mare un singur negustor evreu, astăzi mai că nu găsești negustor creștin pe această uliță și tot așa pe celelate.** > [-----]

Concurența americană și rusească ...

Dar alături cu boierirea tuturor, **se întinde din ce în ce mai mult sărăcirea tuturor, care devine cu atât mai simțitoare, cu cât exportul produselor agricole scade prin concurența producției americane și rusești.** >

[-----reformele de împrumut -----formele fără fond -----]

I.Gigurtu / 23 iun.'39, retro'

▣ Reformele de împrumut

[LD : Teza conservatoare care a făcut subiect de polemică a "**formelor fără fond**" . Taxată (cea conservatoare) de reacționară ; combătută și învinsă de liberalism ;

fără a i se mai judeca temeiurile și justețea, erorile și netemeinicia în doctrinele economice ulterioare, prin dispariția promotorilor care le susținuseră ;

preluată sub auspicii conjuncturale pseudo-științifice în epoca comunistă.

Corijență cronică, care urmează a fi plătită scump, acum, când este vorba de integrarea în Uniunea Europeană .Dar ce fac eu ?! Mă întorc la istoria anului 1939]

"Aceste rânduri ar fi putut fi scrise și azi . Când le citim, **ar putea să ne cuprindă desnădejdeași ne gândim, dacă nu ne zbatem degeaba, totul pare că e inutil,** parcă **am fi urmăriți de o fatalitate** . Desnăjdea nu e bună .

" **Cauza că am ajuns aici este că am aplicat la noi formule străine, formule greșite, ce nu ni se potriveau nouă .**

Oamenii noștri politici, chiar cei mai buni, erau, sau sub influența studiilor făcute în străinătate și fără nici o legătură cu realitățile din țară, sau sub sugestia unor anumite cercuri, care aveau interes să evoluăm așa cum am evoluat .

Așa s-a întâmplat că **am anunțat exproprierea și votul universal** în preajma războiului mondial .[-----] **Așa ne-am gândit cu legile sociale, tot așa cu conversiunea,**

Și acum suntem pe cale să facem aceeași greșală, cu adaptări cu forme străine,

de care **nu se simte nevoia, pe care nu le cere nimeni,** și care pot fi

chiar în contradicție cu regimul monarhic în care ne găsim. [-----]

▣ Comerțul - continuare

" Dar să ne întoarcem la comerț . **Există o idee fixă, o părere pe care am răspândit-o noi, în fine, că românii nu sunt negustori, nu au spirit comercial.**

Dacă urmărim **numărul însemnat de comercianți români** care au ajuns

în situații excepționale și ne gândim că au ajuns fără concursul nimănui,

poate chiar înfruntând greutăți neașteptate, atunci **nu putem spune că**

românul nu are firea negustorească. (aplauze)

Să ne amintim de **importantele familii de negustori aromâni,**

puternicile **firmе negustorești care au reușit în Ardeal, puternica rețea de bănci**

în Ardeal, înființată și ridicată în perioada celei mai mari persecuțiuni maghiare,

sunt toate dovezi indiscutabile că **s-a format o legendă interesată,**

poate mai mult ca **să se scuze deficiența** cu care ne prezentăm încă

în comerțul românesc.

O deficiență care avea în trecut la bază regimul politic,

și care **azi se va schimba, va trebui să se schimbe,** deoarece, de azi înainte,

nu vor mai exista cauzele care au împiedicat propășirea comerțului românesc.

[-----]

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Politica națională a guvernului

▣ Revizuirea cetățeniei

"D-lor deputați, înainte de a termina, rog guvernul Maiestății Sale să dea toată atențiunea unei probleme care a frământat mult opinia publică în ultimii ani și care, dacă nu are posibilitatea să se manifeste astăzi, nu trebuie să-l preocupe mai puțin.

" Problema națională este vitală pentru viitorul nostru : firea îngăduitoare a românului face să fie nevoie ca guvernul să o urmărească cu toată atenția .

Știu că, din acest punct de vedere, guvernul continuă în parte politica guvernului care a precedat schimbarea de regim [**Guvernul Goga, în care Gigurtu a fost ministru Industrii și Comerțului**] **Opinia publică nu este însă destul de orientată asupra acestui lucru .** Nimeni nu cere o politică de opresiune, ci numai o politică de apărare și de dreptate pentru elementul național(**vii și prelungite aplauze**)

și mai cu seamă o mare severitate în recunoașterea de cetățeni noi .

Greșelile din trecut nu trebuie să se mai repete . " [-----]

I.Gigurtu / 23 iun.'39

▣ Minoritățile

"D-lor deputați, **întăietatea naționalității române în Stat este azi garantată prin noua Constituție, adică Statul Național Român trebuie să devie o realitate .**

Românii și Statul Român au arătat cea mai largă înțelegere problemei minoritare : minoritarii au găsit atât la Stat cât și la întreprinderile românești ,

ușile deschise pentru colaborare;

nu putem spune însă același lucru pentru români la întreprinderile minoritare .

Credem și vrem să sperăm că **regimul nou**, care face un pas mai mare în colaborarea tuturor cetățenilor acestei țări, **va aduce cu sine o schimbare de atitudine și la minorități .**

În această țară, cu resurse așa de mari, și în care este loc pentru toată lumea, toți cetățenii ei să colaboreze real și sincer pentru binele lor și al țării "

(**aplauze**) I.Gigurtu / 24 iun.'39

20.)Ion Constanțiu (ex-cuzist deputat FRN, Comerț) discurs la mesaj, Cameră , 23 iun.'39

(DAD, MO nr.5, șed. Din 23 iun.'39 , pag. 67- 70)

[LD : iată-mă studiind discursul lui **Ion Constanțiu** ,

om despre care încă nu știu nimic, decât că era moldovean, cuzist , care trăise mult timp în

Moldova ; că acum **reprezenta pe comercianții din Capitală** ; se considera ca fiind

din "**generația 1906** " ,luptase pentru două idei : **ideea naționalistă și corporatismul .**

Nu pomenește de lorga , ci doar de ACCuza .Avea 50 de ani.

discursul lui **Ion Constanțiu** ,om despre care încă nu știu nimic, decât că era moldovean, cuzist ,

care trăise mult timp în Moldova ; că acum **reprezenta pe comercianții din Capitală** ; se

considera ca fiind din "**generația 1906** " ,luptase pentru două idei : **ideea naționalistă și**

corporatismul .Nu pomenește de lorga , ci doar de ACCuza .Avea 50 de ani.]

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ Parlamentul FRN

[LD: măcar în ceea ce privește convingerile unui cuzist , nu poate fi vorba de inconsecvență .

Se poate afirma că acest parlament era pe măsura și doctrina profesată de cuziști,

în toată perioada. De aceea , eu nu pot pune la îndoială nici sinceritatea acestor opinii .

nici satisfacția cu care acest curent politic - pentru că tot curent politic era ! - a primit noua reformă .]

" D-le președinte , d-lor miniștri, d-lor deputați, Vă voi exprima și eu aceeași emoție , ba chiar o emoție mai mare decât antevorbitorul meu , pentru că **urc pentru prima oară în viața mea la această tribună** .Dar , în afară de această emoție , dați-mi voie să exprim și o **satisfacție personală** : aceea că îmi fac debutul meu parlamentar o dată cu începutul acestei ere noi , a **Parlamentului Renașterii Naționale**.

" Cu toții, d-lor deputați, avem conștiința că participăm la **cel mai important moment istoric de după război** , și ne dăm seama de **răspunderea și îndatoririle** pe care le avem, de a contribui cu toate silințele , cu toată puterea de muncă și devotamentul nostru , la realizarea operei pe care guvernul Majestății Sale și-a propus-o , pentru întărirea și propășirea neamului nostru în toate domeniile de activitate .

" **Deși** , prin compunerea lui, acest parlament cuprinde **reprezentanți ai atâtor interese** diferite între ele, interese între care uneori **ar putea să existe un antagonism**, noi ne exprimăm de la început **cea mai vie dorință de a găsi totdeauna o înțelegere , o împăcare dreaptă , o armonizare și o unire desăvârșită** între toate categoriile economice și sociale pe care noi le reprezentăm aici .

" Am convingerea că **această operă națională** o va realiza mult mai bine **acest parlament al unui singur partid**, dar al tuturor meseriilor, **decât trecutele parlamente** , în care , dacă existau **nenumerate partide**, nu era reprezentată **decât o singură meserie : meseria politică** , și am toată încrederea că **noua politică a meseriilor** va fi mult mai bună pentru țară, **decât meseria politică** .

Chiar acei care am făcut parte din vechile partide , unii pentru doctrina lor, alții pentru tradiția lor, alții, în sfârșit , pentru valoarea personalităților care le conduceau , putem mărturisi cu toții, sincer, astăzi, că n-am iubit partidele, fiind că n-am iubit spiritul de clan , spiritul de club, care le conducea.

" În special **generația din care fac parte** , generație care are un singur nume : **1906** , nu numai că **nu a iubit partidele dar le-a combătut și le combate pentru cele două mari cusururi ale lor** .Se întronase **cultul incompetenței, mediocrația**, cum se spunea, **promovând în viața publică elemente inferioare** , care dacă serveau anumite interese de partid, **compromiteau interesele țării** .

Și prin aceasta, și prin alte practici, **partidele erau antinaționale.**

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Regimul democratic = creațiune artificială**

[LD : discipolul lui ACCuza are clișeele istorice bine învățate : revoluția franceză , pașoptiștii, democrația, constituția de import , partidele parazitare , în sfârșit , puteau fi atăcate ca episoade și instituții negative , dăunătoare , antinaționale, fiind glorificat evul mediu - spun și eu acum simplificator ! Voi adânci ideea.]

" Dar **regimul democratic** , nu numai la noi, ci **pretutindeni și de la începuturile lui, a însemnat o creațiune artificială , generatoare de imoralitate și antinațională** .

" De fapt, **revoluția franceză și toate regimurile care s-au inspirat de la principiile ei, deși susțineau că între individ și Stat nu trebuie să existe nici un corp intermediar, au pus în locul acestor intermediari utili și organici , acele corpuri artificiale care au fost cluburile revoluției franceze și, mai târziu, partidele politice . "**

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Regimul corporatist .**

Corp intermediar între individ și Stat ...

" **Ideea corporatistă** de la care pornește **noul nostru regim politic, diferă fundamental de aceea democratică și este și mai consecventă** . Noi credem că **individul nu poate sta izolat în Stat**, cum nu poate sta izolat **nici în viața socială sau economică ;**

în viața socială are **instituția familiei ;** în viața economică are **organismul întreprinderii .**

Între Stat și individ trebuie să existe corpuri intermediare , care vor avea ca misiune ,

nu numai **grija aceluiași categorii de interese**, pentru a le susține și apăra, ci și pentru a face

ca aceste interese particulare să poată fi armonizate cu interesele generale ale Statului .

Breasla - Parlament - Națiune

" Iată toată teoria corporatistă , iată funcțiunea și rolul pe care îl au de îndeplinit breslele, luate în parte și apoi concentrate în Parlament.

Bresla trebuie să reprezinte o realitate particulară iar Parlamentul va reprezenta toată realitatea națională , va fi însăși sinteza națională .

"D-lor deputați, spre deosebire de vechiul regim, pe care nu-l ceruse nimeni, **noul regim**, dimpotrivă, avem nenumărate **dovezi** , a fost cerut de toate categoriile economice , sociale și culturale, **îl cerea țăranul, îl cerea negustorul, îl cerea meseriașul ca și cărturarul.**

Noul regim nu este deci o improvizatie dintr-un izvor pur teoretic, ci satisface o cerință de mai de mult exprimată , și nu numai individuală , ci și de toate acele asociații profesionale, din care provenim toți membrii acestui Parlament. "

" **Însăși formarea acelor organisme de natură profesională** , creațiune spontană , organică, **sub vechiul regim , dovedea insuficiența partidelor, incapacitatea lor de a face față nevoilor reale ale factorilor productivi ai țării.** Ne amintim că toate acele organizații profesionale , nu numai că **eliminau politica din partid**, dar **cereau chiar o politică de bresle**, ceea ce arată că **politica de partid era considerată ca ceva cu totul separat de viața reală** a națiunii muncitoare și producătoare . **Politica rămânea ca ceva abstract** ,

iar **omul politic un personaj din alte sfere, uneori chiar din stratosferă** , în fine dintr-o sferă cu totul străină și depărtată de realitățile de pe acest pământ. **Personaj politic abstract** , dar numai în teorie , fiind că de multe ori , **în realitate , era un personaj foarte practic.**

" Ei bine, **sub noul regim , omul acesta politic , și numai politic, a dispărut** , iar **politica** nu numai că nu va mai fi considerată ca incompatibilă cu activitățile productive , ci ea **se va încadra în viața de toate zilele a tuturor factorilor productivi**, va fi **o emanațiune a tuturor** permanentă a realităților naționale , venind din toate colțurile țării , **din toate meseriile , prin bresle , apoi prin Parlament , până la guvern** , care va satisface nevoile și aspirațiunile tuturor acestor categorii .

[-----]

Fără agitații sterile, fără propagandă deșănțată , fără luptele electorale de pe vremuri , ci în liniște , cu toată demnitatea **elementele de elită ale tuturor breslelor** , au fost trecute printr-**un fel de mutație naturală , de pe planul profesional pe planul politic, din cadrul asociațiunilor profesionale în acest Parlament .**

I. Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Regimul corporatist = regim naționalist**

▣ **Restaurația breslelor românești .**

" Dați-mi voie acum, după ce am arătat modul natural în care s-a instaurat noul regim politic, să arăt și **cum înțelegem să fie acest regim** , precum să arăt și **cum nu trebuie să fie acest regim** .

" În primul loc, **acest regim trebuie să fie național, chiar naționalist** , adică să activeze **fățiș și hotărât pentru promovarea și dominarea elementului românesc** , în toate domeniile de activitate . (**Vii aplauze**)

" Dar , de fapt, nu se instaurează ci **se restaurează regimul corporativ al breslelor românești** , pe care **regimul democratic le distrusese** , **pentru a permite invaziunea în meserii și comerț** , ca și în artă și literatură , **a străinilor ; iar sub masca unui pretins liberalism**, care însemna uneori **o anumită servitute**, sau, în termeni consacrați, **obediță , acei care nu puteau beneficia de binefacerile libertății , erau tocmai Români** .

" Va să zică , **breasla va fi pur națională** , tocmai **pentru a ajuta și întări elementul românesc** , în concurență cu elementele străine , care , acestea , au avut întotdeauna adevărate și autentice bresle care îi sprijineau .

Victoria lui ACCuza ...

" Afirmând aici, de la această tribună , **spiritul naționalist al generației** din care fac parte, mă

simt dator să salut un fapt de cea mai mare importanță , **care pune de la început noul regim politic sub semnul naționalist** . Salut ridicarea la înaltul rang de **consilier al Coroanei** , a veneratului mare Român , pe care suntem fericiți să-l vedem la o vârstă înaintată încă plin de vigoare , - parcă anume **lăsat de Dumnezeu să prezideze cea dintâi ședință a Senatului corporatist și național - pe profesorul A.C.Cuza**.

Președinte de vârstă , cu atât mai bine, căci și așa și-a înfrânt adversarii de pe vremuri.

Omagiul lui Al.Vaida -Voevod ...

" De asemenea, **generația mea exprimă același sentiment** , văzând că în prima Cameră , în care îmi fac modestul meu debut , am cinstea și **satisfacția de ordin superior național , de a fi prezidat de acela** pe care generația de la 1906 îl considera ca marele Român , care trebuia **să aducă Ardealul la Patria -mamă , pe dl Vaida -Voevod" (aplauze)**

" Prin d-l prof. Cuza, generația mea a fost **inițiată la naționalism , la un naționalism activ, creator, care ne- a dat porunca îndatoririlor , nu pofta tuturor satisfacțiilor .**

Profesorul Cuza venea **în linie dreaptă , ca un continuator** , cel mai bine pregătit și cel mai distins **al aceluia mare Român care a fost Eminescu** .Este o fericită coincidență că astăzi, când se instaurează noul regim, al unei politici românești naționale, se prăznuște și memoria marelui Eminescu , iar o dată cu cei 50 de ani de la moartea lui, se împlinesc și 50 de ani de la apariția **a celei mari opere a d-lui prof. Cuza, " Meseriașul Român "** , care a fost **catehismul naționalist al generației noastre**, a celor care ne nășteam acum 50 de ani .

Spun " catehism" , pentru că **de la el am învățat nevoile și nădejdele neamului nostru ;** de la el , unii dintre noi, **am primit porunca națională supremă** , să intrăm înc âmpul muncii productive, să fugim de slujbele parazitare , **să ne reluăm locul , ca români , în meserii și comerț** , sacrificând chiar unele dispoziții spre acele posturi înalte , în cultură , sau în acele cariere , care erau considerate drept cele mai nobile în societatea în care ne-am născut și am trăit .

" **Noi învățasem de la Eminescu , naționalismul** care să dea, nu care să ceară , fără târgueli, și ca să-mi permit o expresie mai comparativă- sunt și negustor și contabil - **un adevărat naționalist, patriot, bun român , trebuie să fie totdeauna debitor și nu creditor** , să datorăm neamului , nu să-i cerem mereu satisfacții personale.

Naționalismul ieșean ...

" Și pentru că vorbesc de **acel naționalism-** permiteți-mi să-i spun **ieșean, nu moldovean** , pentru că orice urmă de regionalism trebuie absolut distrusă din spiritul neamului nostru- deci cel ieșean, adică **de o esență de înaltă intelectualitate** , care s-a exprimat mai bine **prin Eminescu , Conta , Cuza** , în acel centru , **adevărat focar al sufletului românesc, cetate de cultură** , în care , după o expresie a unui spiritual ieșean, până și copiii de școală , o dată cu arșicele , se joacă cu cele mai frumoase nuanțe ale spiritului românesc, pe linia acestui naționalism, **noi, generația de la 1906** , aducem ca un suprem omagiu acestui nou regim politic , **flacăra sfântă a credinței naționaliste** , care va trebui să fie transmisă nestinsă , **ca flacăra olimpică , din generație în generație "** (aplauze)

I.Constanțiu / 23 iun.'39

▣ Caracterul specific românesc al corporatismului

▣ Fără imitații !

" D-lor deputați, voi încerca acum să arăt ceea **ce nu trebuie să se înțeleagă sub acest termen de " corporatism" .** În primul loc, **nu va fi nici o imitație** a unei noi forme politice străine , tocmai pentru că **naționalismul nostru are un caracter specific românesc.**

" **Neamul nostru** a dovedit , timp de secole, că **nu se împacă cu nici o formă străină ; nu ne plac hainele de-a-gata** , făcute pentru alții .Chiar în portul nostru național , românul găsește totdeauna o notă personală , individuală , de bun gust .Acesta este românul .

" Apoi, să nu uităm că țara noastră nu este produsul unei conferințe internaționale.

Noi nu suntem o republică inventată , confecționată din fragmente de difeite popoare , ci **suntem un Regat de veche și autentică sursă națională , seculară** , care , după voievozii noștri glorioși care au ținut piept invaziilor barbare, am avut pe **marii noștri Regi, înaintașii Regelui Carol al II-lea.**

" **Preferăm**, d-lor deputați, **defectele acestui regim propriu** naționalismului nostru , defecte care se vor putea corecta **celor mai perfecte** , în aparențe, din afară .
Constituția 1866 ...

" Ne amintim - și a remarcat antevorbitorul meu , de aceea nu voi insista - de **vechea noastră Constituție** , care se spunea că întrece chiar originalul **belgian** , după care era copiată , totuși **timp de 50 de ani** , **cât a fost aplicată** , **nu s-a potrivit cu spiritul poporului nostru** .

" Prin urmare, **nici corporatismul nostru nu trebuie să fie o imitație** .
În ultimul timp, de când corporatismul este la modă , **au apărut diferite doctrine și programe corporatiste**, care , sub acest nume , urmăreau o transformare atât de profundă a societății noastre , pe care de altminteri nici o țară nu a realizat-o , încât în acea lume absolut nouă , care nu admitea nici un compromis cu lumea veche , nici un fir de continuitate cu formele sociale, economice și politice pe care secole, uneori milenii de cultură și civilizație ni le-au dat , ei bine , **într-o astfel de lume nouă** , eu cred că **însăși autorii** , **constructorii acestei lumi**, nu ar fi știut cum să se miște . [-----]
I. Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Dispariția etichetelor de " stânga" și " dreapta "**

▣ **Socialismul - la muzeul patologiei**

" Trebuie să afirmăm de la început că **respingem orice elemente socializante** . (**aplauze**)
Prea multă vreme , **lumea modernă a făcut uz de această vocabulă** de acest termen, prea mult s-a lăsat să se creadă **că orice ideal de perfecționare a ordinii sociale** , **nu poate avea alt nume decât socialism. Socialismul a trăit** .
El trebuie trecut în muzeul istoric al patologiei, ca un monstru spiritual al secolului trecut ,ca un zmeu răpitor de minți pe care l-a doborât Făt -Frumosul naționalismului.

Și ca dovadă că **socialismul nu era în firea poporului român**, este că **foștii fruntași socialiști au revenit și îi avem astăzi în sânul Frontului Renașterii Naționale** (**aplauze**) [-----]

" D-lor, **au dispărut o dată cu aceasta** , grație acestui Front al Renașterii Naționale, **termenii aceia uzați , de dreapta și stânga** , adică omenirea să meargă ca vitele , **hăis și cea**.
I. Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Consiliul Superior Economic**

▣ **Protejarea industriei naționale**

" În aceeași ordine de idei, întrucât regimul contingentării și-a legitimat anumite restricțiuni pe temeiul protecției industriei naționale , **mă bucur** că din înaltul for al Consiliului Superior Economic , **vine o punere la punct a acestei chestiuni** .

Din fragmentele planului economic , publicate în ziare , reiese că acest consiliu își exprimă dorința **să se înceteze cu protecția exagerată a unor industrii** , **care nu au nimic național în ele**, ci reprezintă invazia pe teritoriul țării noastre a unor industrii străine , de aventură(**aplauze**)

" D-lor, pentru **ca o industrie să fie cu adevărat națională** , **nu este de ajuns să se afle pe teritoriul noastre** . Ea trebuie să aibă un conținut românesc , în capital, muncă , materie primă și factorii de conducere .
Noi ne bucurăm că Frontul Renașterii Naționale **nu a permis să vină în Parlament corifeii acelor consilii de administrație** ale atâtor de numeroase și misterioase societăți anonime , **pretinse de industrie națională sau de comerț românesc**.
I. Constanțiu / 23 iun.'39

▣ **Comerțul mic, individual = vitamină socială**

" **Dar** voi susține **preferința ce o am** și trebuie să o avem pentru **forma de mic comerț , de firmă individuală** , fiindcă o asemenea formă economică conține în ea **o adevărată vitamină socială** , pe care societatea anonimă n-o poate avea (aplauze)
Ce ași înțelege prin vitamină socială ? Este **legătura între familie, între copiii părinți și patronul negustor sau meseriaș ;** îl văd toată ziua de muncă , se deprind , capătă **pasiunea meseriei.** **Dar ce știu copiii unui membru de consiliu de administrație , care își câștigă mijloacele de trai , asistând la ședințele unei societăți anonime , fie că se cheamă P.D.R , fie altfel.** Trebuie, prin urmare, **să cultivăm forma aceasta , plină de vitamină socială și națională , a firmei individuale negustorești .**

Cere ca n scurtă vreme , se vor repara unele lipsuri ale noului regim electoral , precum și modul de alcătuire a Senatului , pentru care n-au votat decât membrii din conducerea asociațiilor profesionale.

Aceasta a făcut ca un număr de cca 20 de meseriași sau de negustorași , dintr-un oraș înstrăinat din Basarabia , sau din fundul Moldovei ...

-P.Firică : Dați-mi voie, **toate orașele din Basarabia sunt românești: ele nu sunt înstrăinate .**

-I.Constanțiu : Sunt fericit să aflu de la prietenul Firică vestea îmbucurătoare că a reușit să naționalizeze comerțul în toate orașele din Basarabia.

Dar eu cunosc târgușoare din Moldova , în care am trăit timp îndelungat, și în care 20 de negustorași au fost chemați să voteze pentru Senat ,

în timp ce negustorii din Capitală , printre care mă număr și eu , n-au fost primiți să voteze pentru Maturul Corp .

" Ei bine, d-lor, **un astfel de corporatism noi nu-l voim - un corporatism în care să voteze periferia , de multe ori înstrăinată ,** nu-l vedem , oricât ne-ar asigura amicul nostru că a naționalizat comerțul din Basarabia. Îndreptarea acestei grave lacune se va face prin legea anunțată a Corpurilor profesionale , care vor sta la baza organizării corporațiilor .
[-----]

I.Constanțiu / 23 iun.'39

21.) PSS Nifon Criveanu (**episcopul Hușilor**) , **discurs la Mesaj, Senat , 23 iun.'39**

(DS, MO nr.6 , șed.din 23 iun., pag. 120-121)

[LD :Ce aș putea să spun ? ! Ori românii trecuseră , în anii '37 / '38 , printr-o spaimă receptată ca **o apocalipsă** , ori clerul ortodox crezuse că s-a restaurat **vremea lui Ștefan Vodă !**

În primul caz , actele lui Carol II nu puteau fi taxate decât de **salvatoare** .

În al doilea caz , ierarhia bisericească trăește un moment de tresăltare orgolioasă , sperând să-și recapete **puterea de odinioară** .

Ceea ce rămâne ca document este această **osana pentru regele Carol** , căruia i se atribuie cele mai înalte calități ; **opera sa de ordine și pacificare, comparată cu creațiunea lumii din haos** , de către Dumnezeu ; **instituțiile nou create declarate pe placul lui Dumnezeu și a lui Cristos** .Indiferent de substrat , însă, **regimul carlist a avut întregul sprijin al Bisericii , și , prin ea, al enoriașilor , care însemnau imensa majoritate pe vremea aceea.]**

[-----]

PSSNifon Criveanu / 23 iun.'39

▣ **Întâietatea naționalității române**

[LD : această **doctrină națională** ,a fost propovăduită tot timpul de Biserica română și cred că era în dreptul și atribuția sa să o facă .]

" Mesajul regal anunță că prin **Noua Constituție < s-a proclamat hotărât întâietatea naționalității române > Biserica ortodoxă română** , maica spirituală a neamului , **se bucură mult pentru aceasta** . Biserica noastră **este națională** .

Ea și-a unit ființa cu interesele permanente ale neamului .

Biserica noastră ortodoxă română s-a identificat întru totul cu **idealurile și aspirațiunile neamului** . Și a adus un **aport considerabil la îndrumarea și ridicarea lui** .

Biserica **i-a făurit graiul și a păstrat curăția și unitatea prin limba vechilor cazanii și**

ceasloave psaltirii și molitfelnicilor .Biserica noastră **a lucrat la păstrarea unității neamului** . Ea **a dat și școli și dascăli** veacuri de-a -rândul . Ea a prezidat la înjghebarea poporului român .Ea este **un fel de ctitor al Statului Român** .

" Încât cu bucurie **se bucură când , prin Noua Constituție, se dă întâietatea naționalității române** .Este **cu totul îndreptățită această proclamaare** pentru că masa imensă a populației o constituie însăși națiunea română , care națiune ea singură a sângerat și a luptat și s-a jertfit pentru realizarea Statului Român .

Pământul acestei scumpe Români e **plămădit cu sânge de Român și cu osemintele** , de relicvele mucenicilor români, ale **luptătorilor și ostașilor** tuturor veacurilor Istoriei Române.

" **Ogorul Țării a fost și este lucrat de plugarii români** . Și tot ei l-au apărat împotriva urgiei străinilor , poftitori de pământ românesc , bogat și frumos.

" Se cuvine ca Statul Român să dea mai multă atenție națiunii române ,

care , lipsită ani de-a-rândul de binefacerile civilizației și ale culturii apusene,

se găsește acum mai puțin înarmată în concurența străină ,

în domeniul industriei , comerțului și al finanțelor .

" **Se cade deci ca Statul să aibă națiunea română în mai de aproape purtare de grijă** ,

căci ea a luptat pentru înjghebarea lui, ea s-a războit pentru independența lui ,

ea a lucrat pentru prosperarea lui . " [-----]

" **Gândul înalt al Regelui iubitor de țară, care , văzând desbinarea sălășluindu-se între**

frații români și desordinea amenințând cu haos țara noastră , porcede bărbătește cu

mintea înaltă și braț puternic , **la lucrarea de creațiune a unei noi Români** ,

de ordine și de muncă pașnică - **este binecuvântat de Dumnezeu Creatorul** , care ,

din haosul în care se afla lumea la început , a purces la creațiunea lumii , după o ordine ,

și într-o ordine cu adevărat luminată orânduind legi , după care totul și toate se conduc

în chip luminat , într-o **armonie universală a celor cerești și a celor lumești** . [-----]

" **Duhul de viață nouă și lucrarea de izbăvire a neamului** , ce se caută a se aduce prin noile rândueli , nu pot decât să fie **bine primite de Domnul Hristos**,

Cel care cere înnoirea omului vechi , înobilarea sufletului creștinesc [-----]

" **Biserica noastră strămoșească** , tâlcuind veacurile și orânduiriile cele dumnezeiești

și cele omenești , **salută cu bucurie începutul unei ere noi în viața de Stat**[-----]

" **Biserica aduce tot arsenalul duhovnicesc** al unui așezământ divino -uman de covârșitoare importanță și de imens prestigiu , prin menirea și originea sa ,

în slujba binelui obștesc al mântuirii neamului ."

Nifon Criveanul / 23 nov.'39

22.) **D.I.Simian (ex-PNT , FRN, Comerț) , la Mesaj, Cameră , 24 iun.'39**

(DAD, MO 6 , șed. din 24 iun.'39 , pag. 94- 96)

Doc. integral : [fișier Industrie -Comerț](#)

D.I.Simian / 24 iun.'39

▣ **Românizarea comerțului**

"**Îndrumarea tineretului nostru prin școli practice profesionale** către **meserie și comerț**

și **ajutorarea elementelor ieșite din aceste școli** cu capital ieftin , necesar oricărui început

de întreprindere , **rambursabil într-o perioadă de ani** , va fi unica posibilitate plauzibilă

ca **să putem recuceri redutele de nepătruns ale economiei naționale și a le români** .

[-----] **Noi nu putem concepe această prosperare și înviore**

a economiei naționale **fără întărirea** , o repetăm, **morală , materială , politică și culturală**

a elementului etnic român în viața noastră publică și economică(**aplaude**)

" Hotărârea scumpului nostru Suveran , ca și binecuvântarea lui Dumnezeu ,

ne-a hărăzit **situațiunea favorabilă a componenței actualului Parlament** ,

încredințându-ne **un mandat de trezire și de redresare a poporului de origine română ;**

vom rămâne blestemați sau răsplățiți de generațiile de mâine ,

după cum va fi fapta și după cum se va rosti hotărârea noastră . "

D.I.Simian / 24 iun.'39

23.) Ion Agârbiceanu* (FRN, Publiciști și scriitori-Cluj) , la Mesaj, Senat 26 iun.'39

(D.S. , MO 7 , șed. din 26 iun.'39 , p. 158- 164)

* **Notă-**

I.Agârbiceanu , născut la 19 sept.1882 la **Cenade** (Alba Iulia) , din părinți țărani .
Liceul la **Blaj** . Fac.de Teologie și Fac. de Litere (istorie)-**Budapesta** .

Preot în și paroh în zona Sibiuului . Între 1916 -1918, trece în **Vechiul Regat** ,
este preot al **Corpului de voluntari ardeleni** .

Membru în **Marele Sfat Național** al unirii (dec.1918) .După război, **preot în Cluj** ,

președ. **Sindicatului ziarștilor** din Transilvania , membru corespondent al **Academiei** .

Dir.al ziarului "**Patria**" (1919-1927) și "**Transilvania**"(1928-1930) ;secretar al "**Astrei**"

Deputat (PNR? PP? ca ziarist ?) în Parlamentul **1919-1920** ; **1922-1926**

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ **Ceasul recunoașterilor, ceasul mărturisirilor** .

"De multe ori bate de asemenea greu **ceasul recunoașterilor** , **că ar fi greșit în trecut** ,
și de multe ori **rămâne impenitent** , **nevoind să vadă drumul nou** , pe care ar trebui să
meargă , **nevoind să înțeleagă înțelesul istoriei** , năvala valurilor vieții care năpădesc și bat
asupra fiecărei vieți individuale , și **nu voiesc să se integreze în colectivitatea națională** ,
și **rămân izolați** pe drumul pe care ei înșiși **nu vor putea decât să se usuce** .

" **Ne pare foarte multora că a recunoaște greșelile trecutului** , fie individuale,
fie sociale , **fie politice** , **înseamnă umilire pentru noi** .

" Însă **marile impenitențe** , **fie** că este vorba de viața particulară ,

fie că este vorba de **viața publică** , **socială sau națională** a unui individ,

se opun zadarnic mărturisirilor , pentru că , pentru viața individuală **vine moartea**

și cel nepocăit și neândreptat intră în împărăția ei așa degradat sufletește

cum s-a purtat în viața lui întregă , iar pentru omul care a avut greșeli

și nu le-a recunoscut în viața publică și națională ,

pentru acela vin curentele noi de viață ale instinctelor populare ,

puterea imperativelor naționale , care sunt mai mari decât indivizii

și-l aruncă la o parte , **îi lasă pe poziția lor izolată și istoria merge mai departe** . "

[-----]

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ **Porunca I-a : consolidării României Întregite**

▣ **Porunca II-a : înfrățirea națională**

[LD :însfârșit , chiar dacă într-o formă literară și nu istorică , găsesc la părintele Agârbiceanu
gândul ce m-a însoțit în toți acești ani de elaborare a cărților mele . Voi face tot posibilul ca
acest gând să-l argumentez și să-l susțin , ca pe cea mai gravă neînțelegere și ne dîmplinitre
a generației post -unioniste .]

" Domnule președinte, domnilor senatori , este **lucru firesc** și este un **lucru limpede**

și de înțeles pentru orice minte românească , că **idealul național** , care ne-a dus la unirea

tuturor Românilor , **nu se pot încheia cu înfăptuirea Unirii** ,

că elementele principale , **imperativele care l-au constituit** și ne-au dus la realizarea acelu

ideal național, acela **trebuie să rămână în vigoare și în viață**

și la consolidarea Unirii și la întemeierea Statului cel nou .

" **Noi eram destinați** prin firea lucrurilor că atunci **când s-a întemeiat România -Mare**

și când s-a deschis un singur drum pentru viitorul națiunii românești,

să mergem cu toții înfrățiți pe același drum - drum pe care **nu numai noi** avem să

mergem , nici numai **copiii noștri** , nici numai **generațiunile care se ridică** sub ochii noștri - **drum care să proiecteze în veșnicie** , și pe care trebuie să meargă **generațiune după generațiune** , până la sfârșitul veacului .

" **Ce este mai firesc** și ce este lucru mai ușor de înțeles , decât acea lege materială , fizică , care determină **râurile** . care coboară după coaste de munți **să se unească într-un singur fluviu** , să-și unească apele lor **într-o singură albie** , să-și deschidă drum tot mai larg pe plaiurile care i se întind înainte , pentru ca să poată duce pe el corăbii , să poată duce pe el toate materialele , pe care **un fluviu mare este chemat să le poarte ?**

" **Și ce este mai firesc** decât ca **națiunea noastră** , după atâtea veacuri **unită într-un singur Stat național** , să deschidă **un singur fluviu național** , în care toate energiile națiunii să fie adunate , **în care să nu mai fie nici o risipă de râuri și râulețe laterale** ,

pentru ca cu energiile , toate naturale , adunate într-o singură albie , energia puterii de viață și de muncă și de creațiune a națiunii noastre românești ,

să poată să pună temeiuri neclintite patriei în viitor ? " [-----]

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ Presiunile presei zis-democratice

" **În această rătăcire** , trebuie să recunoaștem din nou, **ne-a ținut și presa internă** , pe mulți dintre noi , **o presă internă numită democratică** , care-i lăsa și nu-i lăsa , mai ales pe oamenii politici experienți , ca să pună **chestiunea de ordin pur național în România** , care **se temeau de tot ce scria la gazetă** .

" **Erau acești gazetari un fel de profesori ai vieții noastre publice în țara nouă** .

Așa încât erau dintre **oamenii cei mai slabi cu duhul** dintre oamenii noștri politici care , **pentru a nu fi acuzați de antidemocrați și de antiumanitariști** ,

erau în stare **să țină în sufletul și inima lor cele mai adânci convingeri** ,

privind poruncile **ideii naționale** . " [-----]

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ Constituția Carol II = haina potrivită poporului român

▣ Principiile Constituției

Întâietatea națiunii române...

" Înainte de toate , este **primul principiu** din noua Constituție al **întâietății națiunii române** , a poporului român abia unit , care aștepta de veacuri să-și vadă Statul său național .

Ce poate să spună cineva asupra acestei proclamații a întâietății națiunii române , decât că este **visul său de veacuri** , **dorința lui de totdeauna** , **așteptarea lui milenară** ;

că în sfârșit , **a ajuns într-un stat național** , și că aici i se dă lui , poporului român ,

întâietatea în cultură , întâietate în economie , în producție , în creațiune

și în toate domeniile vieții ?

Trebuia vreo consultare deosebită pentru ca **porunca acestui instinct național**

să fie cunoscută de masele mari ? Dar **poporul ne-a învățat** pe cei mai mulți dintre noi ,

în ceasurile mari , care sunt **adevăratele principii ale instinctului național**

și ale viitorului românesc , **nu noi pe el** . [-----]

I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ Guvernul

" Domnule președinte, d-lor senatori , mie mi se pare că dacă Constituția a îndrumat viața românească întreagă pe un drum nou, pe drumul ei firesc, așa după cum îl simt eu ,

echipei de lucru a guvernului Maiestății Sale , i se datorește **punerea în aplicare a principiilor fundamentale ale acestei Constituții . Protejarea muncii naționale....**

" **Dar când se făceau atâtea combinațiuni și atâtea intrigi politice cu regionalismul** , atunci **nimeni nu se îngrijea de adevăratele nevoi regionale** , atunci **nimeni nu se îngrijea de adevăratele nevoi materiale , morale, culturale și sanitare** , din diferitele ținuturi ale țării .

De aceea, **poporul a urmărit în deaproape toată opera guvernului actual** și și-a arătat **mulțumirea și satisfacția** sa și atunci când a văzut **protejată munca națională**

Într-o măsură mai mare ca înainte ; atunci când a văzut opinia publică întreagă că nenumărați **șomeri intelectuali** ,copii și nepoți de-ai noștri , care au fost **lăsați sub regimurile trecute , fără de aplicație** , că aceștia , adeseori cu jertfe pentru cei mai în vârstă , cu scăderea vârstei de pensie, **au ajuns, cei mai mulți , la posibilități de existență** de a-și pune în slujba patriei toate energiile tinere , **n-a fost bucuroasă toată lumea ?**
I.Agârbiceanu / 26 iun.'39

▣ Locul , rolul și statutul publiciștilor

[LD : text parțial ilizibil , dar din care se poate extrage esențialul]

" [-----] Eu mulțumesc lui Dumnezeu că **publicistica noastră naționalistă nu va mai fi împrăscată cu noroi** [-----] sunt mulțumit că **s-a interzis orice posibilitate de ponegrire** [-----] Pentru că , d-lor senatori , **națiunea română** a ajuns astăzi la un **așa grad de conștiință de sine** , încât aş căuta să asigur pe oricine , că ea **nu va mai tolera ca politica noastră românească** , cultura noastră națională , discuțiile în sânul nostru familiar , **să mai fie făcute de reprezentanții altor rase , decât aceia ai rasei noastre românești .**

" **Noi dăm drepturi depline tuturor minorităților etnice** ; libere sunt fiecare să scrie , să discute , să creeze în ceea ce au ei , dar **pe noi să ne lase în pace** , pentru că **puterea noastră de viață și energiile și talentele noastre** sunt toate **abia acum în prag de înflorire** , și să le lase să înflorească deplin , cum sunt , în toată originalitatea , în toată curățenia , în toată frumusețea lor românească , și **să nu ne mai boteze cu alte ape** , pentru că **avem noi botezul nostru românesc** , de la care **nu ne mai abatem în viitor** "
I. Agârbiceanu / 26 iun.'39

24.) Simion Rusu (FRN , deputat țaran , ținut Mureș) la Mesaj, Cameră , 27 iun.'39

(DAD, MO 6, șed. din 27 iun.'39 , pag . 119-120)
Simion Rusu / 27 iun.'39

▣ Comerț agricol românesc !

" Treceam la alt punct : la **sora noastră comerțul și industria** , care este în legătură cu **agricultura** , surori de mamă .
D-le președinte, d-lor deputați, **oare noi nu am putea să rupem cartierele cele negre ?**
Comerțul este atât de îngreunat prin dări și necaz ,
dar să ne întrebăm cine sunt comercianții , căci **bietul român el nu a avut de la nimeni nici un sprijin și nici un ajutor** , el n-a fost **ajutat de nimeni cu nicio înlesnire** , la bănci **degeaba s-a dus ca să ridice bani** , **nu le-au dat** , degeaba au mers la alt frate să ceară , că n-a avut . **Și așa , cu toții , să punem umărul să ridicăm comerțul român .**
" Să ne întrebăm noi , oare , **până în anul 1918 , câți comercianți români am avut în Ardeal , rog căutați actele și să vă orientați .**
" **Oare noi n-am putea să micșorăm dările micilor comercianți** care nu le mai pot suporta , atât de grele, **să se pună bănci la îndemâna comerciantului român** , ca **să poată lucra adevărat românesc și să putem trece comerțul în mâna românului** , ca **tineretul de astăzi să apuce o carieră nouă , să facă importuri , exporturi și anume : grâul nostru, porumbul nostru, nu le-ar putea manipula un român ?**
Nu ! De ce ? că n-are bani , nu are sprijin , nu are ajutor .
" **Oare boii și vitele noastre cele scumpe , ce trec la alte țări , nu s-ar putea cumpăra de români , cu un preț bun ?**
Nu ! Nu are bani și legătură . "
Simion Rusu / 27 iun.'39

25.) CCBrăescu (FRN, Agricultori -senator numit de rege), la Mesaj, Senat , 27

iun.'39

(D.S., MO nr . 8, șed. din 27 iun.'39 , pag. 185-186)

[LD : tipul reprezentativ al **moșierului român** . Patriot , naționalist cu moderație, conservator privind tradiție; antiindustrialist temperat ;generos față de populația nevoiașă ; monarhist și cu credință în Dumnezeu]

" **Integrarea elementului etnic național în toate drepturile** de care fusese înlocuit , constituie **punctul culminant** al întregii acțiuni de redresare și de **renaștere națională** . Faptul că **naționalității române** i s-a recunoscut **drepturi deasupra tuturor celorlalte naționalități**, drepturi în fața cărora **toată lumea trebuie să se supună** și să țină seamă în împrejurările viitoare ale desfășurării vieții noastre politice , înseamnă **începutul de conservare al națiunii române** " (**vii aplauze**)

" **Eu am auzit** de la această tribună într-una din cuvântările rostite , **vorbindu-se de egalitate** Era , mi se pare , afirmația făcută de unul din reprezentanții minorităților . D-lor senatori , eu nu pot să nu **mă mir că s-a întrebuițat acest cuvânt** , tocmai în aceste momente când **cuvintele regești** , care **au dat întâietate naționalității române** , stârniseră atâta entuziasm în sufletul tuturor Românilor .

" În calitatea mea de bun român și sincer apărător al minorităților , consider că **nu se poate vorbi de egalitate** între elementul românesc și elementul minoritar . Nu poate fi vorba, în primul loc, fiindcă aceasta **este exclusă** prin **proclamarea primatului național** ; în al doilea loc, se opune acestei egalități **instinctul de conservare al neamului românesc** . Și se opune, în al treilea loc, **Constituției** , care **proclamă întâietatea elementului românesc** , afirmat de către **însuși Regele** , în cuvintele așa de calde și înălțătoare adresate Corpurilor Legiuitoare .

" Care sunt aceste cuvinte , înfipte adânc în sufletele și conștiințele tuturor Românilor : < Prin acest nou așezământ s-a proclamat **întâietatea naționalității române** și s-a statornicit și lămurit mai bine **drepturile cetățenilor**; s-a descătușat opinia publică de interesele strâmte . punând-o pe terenul **adevăratelor interese ale obștei românești** [...] >

" La aceste admirabile cuvinte adresate Corpurilor Legiuitoare , prin Mesajul rostit de Maiestatea Sa Regele și Adresa de Răspuns întocmită de d-l raportor , răspunde prin acest mod de gândire și simțire românească , în care sunt convins că Senatul întreg se asociază din toată inima și cu toată recunoștința . "

CCBrăesku / 27 iun.'39

▣ **Minoritățile etnice : drepturi , nu egalitate !**

" Iată , prin urmare , d-lor senatori , care sunt motivele pentru care cred eu că **atunci când s-a vorbit de egalitate** , s-a săvârșit **cel puțin o inadvertență** .

D-lor, eu înțeleg și foarte bine s-a făcut că **s-a dat minorităților tot soiul de drepturi , tot soiul de avantaje** ; eu înțeleg că ele trebuie **să se bucure de toate drepturile civile și cetățenești** ; că așezămintele lor culturale și așezămintele lor religioase **trebuie respectate** , că ele trebuie să se bucure de **o largă participațiune** la viața economică a acestui Stat .

" **Dar o egalitate perfectă** între elementul autohton , etnic românesc, și între minorități, **nu poate fi** . Ea nu ar fi nici în interesul lor și nici în interesul nostru , **căci ar știrbi acel mare și sfânt privilegiu de întâietate ce se cuvine elementului etnic românesc** .

" Am ținut , d-lor senatori , cu acest prilej , să fac această declarațiune și cred că sunt în asentimentul tuturor Românilor făcând să se știe că **noi, care avem toată dragostea și toată atențiunea pentru minorități**, cărora li s-a dat **un statut special** ,

li s-a înființat un **minister al Minorităților** , deținut de către profesorul **Silviu Dragomir**, de a cărui atenție și bunăvoință minoritățile nu au a se plânge , **nu înțeleg** un singur moment **să renunțăm la ceea ce litera Constituției și sufletul mare al Suveranului nostru ne-a dăruit** în aceste clipe supreme de **renaștere națională și de consolidare a sufletului românesc** . (**vii aplauze**)

CCBrăesku / 27 iun.'39

▣ **Patria Românească : una și indivizibilă**

" Și , ca încheiere , eu cred că nu se va putea rosti de la această tribună niciodată cuvântul sacru de Patrie , **decât în înțelesul unic** în care se poate rosti acest cuvânt, acela de acea Patrie , **una și indivizibilă- Patria Românească** .

" De o altă Patrie nu poate fi vorba , **decât de această patrie**, mare , frumoasă și îngăduitoare , cu altarele și glorioasele ei tradiții , pe care **toți suntem datori s-o respectăm** , și ale cărei hotare intangibile rămân deapururi sfinte și **pentru minorități și pentru noi** , care le-am apărat cu atâtea jertfe și vom ști să le apărăm tot așa și în viitor "

(aplauze îndelung prelungite)

CCBrăescu / 27 iun.'39

26.) **Alexandru Rosetti (raportor) , Concluzii la dezbaterile la Mesaj , 28 iun.'39**

(DAD, MO nr. 7 , șed din 28 iun.'39 , pag . 132- 133) **Alex.Rosetti** / 28 iun.'39

▣ Accentul naționalist

" D-loar deputați, sunt chestiuni pe care eu le consider închise ; **sunt chestiuni pe care este bine să le lăsăm să doarmă** și **dacă totuși** o discuțiune pur teoretică ar fi posibilă , lucrul acesta socotesc că **ar fi nepotrivit aici** , unde ne aflăm pe o scenă și avem drept spectator întreaga țară .

" De aceea, fac apel la d-voastre pentru **păstrarea spiritului de concordie națională** , **atât de necesar lucrărilor noastre** . Socotesc că cei mai **exigenți dintre dvs** , **în această materie** , **trebuie să se mulțumească cu formula din Mesajul Regal** în care **s-a proclamat întăietatea națiunii românești** .

De altfel vă atrag atențiunea că **ideea aceasta a fost reluată de noi în proiectul de Răspuns la Mesaj** care v-a fost propus pentru desbaterile care au avut loc "

Alex.Rosetti / 28 iun.'39

27.)